

Kako žive in mlade in rožne so bile njive, na katerih je uprav za cvetela, ajda, čez katero se je razlilo rdečebelo morje, dehteče in sladko. Vsa njiva je šumela in pela, čebela se je gnetila pri čebeli, kakor da poganja semlja živ cvet iz sebe. Luka je lutel čez polje in šumela bi zg bil mo-

In ponedeljek je bilo pri demonstracijah mnogo oseb ranjenih. Zdravniki so jih petdeset obvezali. Srbski metropolit je bil od steklene črepinje ranjen na levi roki. En kamen je priletel skozi odprto okno v njegovo pisarno.

Sarajevo, 1. julija. Predvčeršnjim aretirani poslanec Šola ni identičen z bivšim predsednikom sabora, pač pa njegov bratranec. On je eden izmed onih treh bosanskih Srbov, ki so za časa aneksije obiskali evropska glavna mesta, da dobe pomoč Evrope proti aneksiji. Bil je predsednik srbsko-radikalne narodove skupine.

Sarajevo, 1. julija. V Sarajevu je bil včeraj mir. Prednoči, ko so odpeljali trupli, je vladala velika gneča po cestah, ker je tisoče ljudi prisostvovalo pogrebu. Ceste so bile do 8. zvečer zasedene od vojaštva. Včeraj jutraj je prišlo mnogo turistov, zlasti ogrskih, da si ogledajo mesto. Mnogi so fotografirali kraje, kjer so se izvršili atentati, in pa demolirane srbske prodajalnice in hiše. Včeraj dopoldne so jeli odstranjevati razvaline. Preki sod že učinkuje. Ves dan ni prišlo do nobenega ekscesa. Tupatam se vidi vojaške patrulje po precej obljubljenih cestah. Hrvaški in muslimanski časopisi izhajajo v majhnih posebnih izdajah, od srbskih časopisov izhaja le eden. Po mestu se razširjajo najgorostnejše vesti, katerim pa takoj sledi dementi. Tekom zadnjih dveh dni je bilo več nego petdeset oseb ranjenih, med temi nekateri težko. Policija in mestni fizikat sta jim dala prvo pomoč. Oškodovani Srbi so prišli v trgovinsko zbornica in k vladi ter prosili za pomoč. Dočim vlada v Sarajevu mir, poročajo iz provinc o nemirih in demonstracijah. V nekaterih srbskih hišah so razbili okna. Dosedaj so aretirali skoro 100 oseb, več so jih takoj po zaslišanju izpustili. O preiskavi strogo molče in iščejo neprenehoma sokrivce.

Sarajevo, 1. julija. Ko je vojaštvo razgnalo demonstrante in ko je policija nastopila proti tolpi 200 demonstrantov, so ti začeli peti cesarsko pesem. Policija je salutirala ter ostala v tej poziciji, dokler niso odpeli cesarske pesmi. Oblastim se razno predbaciva. Tako je bil oče atentatorja Čabrinovića že več let policijski konfident.

Dvorno žalovanje.

Dunaj, 1. julija. Dvorno žalovanje bo štiri tedne popolno, dva tedna pa nepopolno.

Bosansko saborsko predsedstvo.

Sarajevo 1. julija. Bosansko saborsko predsedstvo je izdalo sledeči oklic na prebivalstvo Bosne in Hercegovine:

Ljudstvo Bosne in Hercegovine! Predsedstvo deželnega zbora ti sporoča najtužnejšo vest, ki je užalostila danes našo deželo. Nahujskani neizrečeni individui, zapeljani od brezvestnih agitatorjev, so izvršili danes nečloveški, ostudni in podli zločin na našem prestolonasledniku. Nj. c. in kr. visokosti g. nadvojvodi Franu Ferdinandu in na njegovi visoki soprogji Nj. visokosti vojvodinji Hohenberg.

Ljudstvo naše domovine! Mi vemo, da stojiš trdno in neomajno ob prestolu Nj. c. in kr. apostolskega Veličanstva in najvišjega rodu in da si pripravljeno, ob vsaki

priliki brezpogojno žrtvovati vse, kar ti je najdražje in tudi svoje življenje za dobrobit in srečo navzlic Habsburške hiše. Podpisano predsedstvo je zato trdno prepričano, da soglasno obsoja ta ostudni zločin in boš tudi brezvestnim agitatorjem in podlim zapeljivcem nezrele mladine pritisnilo sramotni pečat in jih pahnil kot izvrške človeške družbe iz svoje srede. V znak naše globoke žalosti in brezmejnih boli je imelo predsedstvo danes sejo in je dalo v tvojem imenu, ljudstvo Bosne in Hercegovine, duška svojem najglobejmu ogorčenju nad tem groznim in ob daga prokletim zločinom.

Ljudstvo Bosne in Hercegovine! Obračamo se do tebe in do vseh organov javnega mnenja s pozivom, da deluje v znak neomajne vdanosti, privrženosti in zvestobe napram našemu vzvišenemu gospodu Nj. c. in kr. apostolskemu Veličanstvu Franu Josip I. in vladarski hiši z vsemi močmi na to, da se v bodoče tudi vsaka misel, vsak pojav in vsak poskus, ki bi imel lahko za posledico podoben zločin, v kali zatere. Tvoja dolžnost je, da skrbiš, da se obrani mladina nevarnega vpliva brezvestnih zapeljivcev. Starše naše neizkušene mladine pozivljamo, da branijo svoje otroke pred brezvestnimi agitatorji, ki zastrupljajo njih sinove v razkrajajočimi anarhističnimi idejami s tem, da zlorabljajo živi narodni čut mladine in nje nepremišljenost in nezrelost.

Ljudstvo Bosne in Hercegovine! Stori svojo dolžnost, sicer pahneš našo domovino v neizogibno propast in uničiš vsako upanje na lepoto prihodnosti, ki se ti pripravlja z očitnim napredkom na vseh poljih javnega življenja pod mogočnim žezlom Habsburške hiše.

Sarajevo, dne 29. junija 1914.

Saborsko predsedstvo.

Otroci prestolonaslednika.

Praga, 1. julija. »Glas Naroda« piše, da so bili otroci prestolonaslednika v nedeljo zvečer obveščeni o smrti staršev. Grofica Chotekova je popoldne povedala otrokom, da so starši hudo zboleli in proti 7. zvečer jih je vzgojitelj pripravil na resnico. Ko so otroci izvedeli vso resnico, so se dogajali taki prizori, da se je grofica Chotek onesvestila.

Dunaj, 1. julija. Otroci umorjenega prestolonaslednika in vojvodinje Hohenberg priidejo šele v četrtek iz Chlumca na Dunaj. Najbrže bodo stanovali pri stari materi, nadvojvodinji Mariji Tereziji v Favoritenstrasse.

Praga, 1. julija. Za varuha otrok umorjenega prestolonaslednika bo imenovan grof Jaroslav Thun-Hohenstein.

Praga, 1. julija. »Hlas Naroda« poroča, da bi bil moral princ Maks včeraj napraviti na neki gimnaziji na Dunaju izpit o snovi enega školskega leta, kar pa je seveda odpadlo.

Jeftanović ni bil aretiran.

Sarajevo, 1. julija. Vesti o ekscesih proti Srbom v Mostaru niso resnične. Ravnotako se ne potrjuje vest, da bi bil aretiran pri Višegradu lastnik hotela »Europe«, Jeftanović.

Situacija v Sarajevu.

Sarajevo, 1. julija. Mir je vsled prekega sode neskaljen. Včeraj ni

priliko do nemirov. Mnogo trgovin je še v znak žalovanja zaprtih. Zasliševanje obeh atentatorjev se je včeraj nadaljevalo. Navzlic nedvomnemu dejstvu, da sta imela komplice, ki so tudi bili oboroženi z bombami in revolverji in ki so se nahajali med množico, trdita še vedno atentatorja, da nimata sokrivcev. Preiskava se vrši z največjo hitrostjo in bo v par dneh končana.

Sarajevo, 1. julija. Mesto je izpremenjeno v vojno taborišče. Cete, ki so se vrnile z manevrov, kampirajo v šotorih na vojaškem vežbališču in ob železniškem tiru. Če se pelje z vozom v notranje mesto, se dobi grozen vtisk. Kolesa tarejo steklene črepinje, ki leže tuptam en čevlji visoko. Pasira se deset do dvajset hiš, ki jih je divjačja množica skoro demolirala. Tupatam stoji le še zidovje, dočim je znotraj vse demolirano. Uprave demoliranih skladišč leže na cestah. Kjer so mislili, da stanuje kak Srb, kjer so videli srbski napis kakoga trgovca, tam so začeli bombardirati s kamenjem, nakar so napadli prodajalnice. Okna in vrata so razbili. Skozi razbita okna in vrata so potem pometali hišno opravo in blago na ceste. Policija je bila prešlaba, da bi napravila red. Bati se je, da se bodo ekscesi proti Srbom še nadaljevali. Slika devastiranih srbskih prodajalnic je grozna.

Revolta v Sarajevu in drugod Bosni.

Sarajevo, 1. julija. V Travniku je prišlo predvčeršnjim do velikih protisrbskih izgrediv. Množica je demolirala srbsko šolo.

Budimpešta, 1. julija. Kljub demitenti o oficijozne strani se potrjujejo vesti, da je prišlo v Mostaru do požigov in do pobojev Srbov.

Sarajevo, 1. julija. Tudi v provinciji je prišlo do protisrbskih demonstracij, zlasti v Mostaru in Nevesinju. V Mostaru so več hiš zažgali.

Sarajevo, 1. julija. Iz Doboja, Bosanske - Same in Bučke poročajo o izgrediv hrvatskega in muslimanskega prebivalstva proti Srbom.

Bugojno, 1. julija. Zaradi atentata na prestolonaslednika je prišlo v Županem do hudih izgrediv med Hrvatini in Srbini.

Budimpešta, 1. julija. Iz Budimpešte so se obrnili telefonično na uradne funkcionarje v Sarajevu za pojasnila glede demonstracij, krvavih dogodkov, požigov in umorov. Došel je odgovor, da tozadevne vesti ne odgovarjajo resnici. Mesto je mirno. Samo v ponedeljek ob pol 12. opoldne je prišlo do demonstracije manjšega obsega. Neka gruča hrvatskih in muslimanskih kmetov je razgrajala po ulicah in razbila več izložb srbskih firm. Pred hotelom »Narento« je pravnik Svilna nagovoril demonstrante.

Obsedno stanje.

Sarajevo, 1. julija. Oberst-brigadir pl. Schmarda je prevzel včeraj opoldne v sporazumu z vladnim komisarjem poveljstvo nad mestom.

Sarajevo, 1. julija. Mesto je bilo čez noč mirno. Aretirali so samo 6 oseb, ker se niso takoj pokorile poveljem, pa so vseh 6 zopet izpustili.

Sarajevo, 1. julija. V ponedeljek popoldne so aretirali šefa urednika srbskega radikalnega lista »Narod«, Radulovića. Že pred dnevi je bil obtožen zaradi hujskanja.

Nezadostne varnostne priprave.

Dunaj, 30. junija. Politični krogi najostreje obsojajo nezadostne varnostne priprave. Civilne oblasti vale vso odgovornost na vojaške kroge. Kakor izvemo, je Bilinski še pred kratkim poudarjal, da je potrebno, da ima potovanje prestolonaslednika v Bosno tudi civilen značaj, ker bi s tem dobil obisk mnogo popularnejše lice. Bilinski bi bil potem prestolonaslednika tudi spremljal. Intervencija Bilinskega je bila zamen. Šef generalnega štaba Conrad pl. Hötzen-dorf in deželni šef Potiorek sta odločno zastopala stališče, da je treba Bosancem pokazati vojaško pest. Dosegla sta, da je prišel prestolonaslednik v vlogi vojaškega dostojanstvenika v Bosno. Zlorabila sta neinformiranost prestolonaslednika o politični situaciji v deželi. Njima je pripisati glavna odgovornost za dogodke. Včerašnji oficijozni komuniké »Fremdenblatta« to jasno konstatira, toda politični krogi se vprašujejo, zakaj nastopa Bilinski šele sedaj, če je slutil, kakše posledice bi utegnil imeti tak obisk. Njegova dolžnost bi bila, da bi z vsemi sredstvi to neprividnost preprečil. V skrajnem slučaju bi bil moral zagroziti s svojo demisijsko. Ker tega ni storil, je tudi on soodgovoren.

Atentatorja.

Sarajevo, 30. junija. Pri mestu Ali paše ko nallj letake, ki pravijo: »Sedaj je umorjen nadvojvoda Fran Ferdinand, šez dva dneva pa bo umorjen tudi kralj Fran Josip. Potem bodo prišli Srbi, da osvobode tudi te neosvojene kraje«. Taki letaki so bili razstreseni tudi po celem vladu iz Sarajeva v Brod. Storičev niso mogli dobiti. Sumi se, da je natisnil te letake Čabrinović sam, ki je po poklicu tipograf.

Sarajevo, 1. julija. Princip in Čabrinović sta bila svoj čas sošolca. Princip pravi, da je čakal zato na vogalu Appelovega nabrežja in Fran Josipove ulice, ker je vedel, da se bo nadvojvoda peljal dvakrat tam mimo. Princip se je bil v Belgradu za časa balkanske vojne priglasi kot prostovoljec, pa ni bil sprejet. Principa slikajo kot inteligentnega dečka, ki pa je bil zelo molčeč in nervozen. Nagibal se je nekoliko k socialnim idejam, bil pa je po lastni izpovedi nacionalist. S Čabrinovićem se poznata že od mladih nog ter sta bila prijaja lja.

Se nekaj o atentatih.

Sarajevo, 1. julija. Dognalo se je baje, da gledalci niso branili Principu, ko je ta ustrelil na prestolonaslednika. Neki sotrudnik lista »Srbska Rječ« je celo pahnul redarja, ki ga je hotel prijeti, stran, nakar sta Principa pobila neki telegrafist in neki častnik.

Oporoka.

Dunaj, 1. julija. Administrator in pravni zastopnik umorjenega prestolonaslednika dr. Tonder iz Prage je došel na Dunaj ter izročil prestolonaslednikovo oporoko komisiji najvišjega dvornega maršala. Testamnet so prinesli v Schönbrunn in izročili cesarju, ki ga je lastnoročno odprl.

Protisrbske demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 1. julija. V Zagrebu se razburjenje še ni pogoilo. Pravaški poslanci hujskajo neprestano ljudstvo na demonstracije in nasilja proti Srbom. V ponedeljek ob 8. zvečer je prišlo zopet do burnih dogodkov. Demonstranti so prišli pred Starčevićev dom, kjer sta poslanec Zatluka in neki dijak govorila o atentatu in dolžila Srbe, da so oni provzročitelji atentata. Demonstranti so nato s kamenjem pobili šipe na srbski šoli, na Sokolskem domu in pri raznih srbskih trgovinah.

Zagreb, 1. julija. Tudi včeraj zvečer je prišlo do protisrbskih demonstracij. Velika tolpa frankovcev se je zbrala pred Starčevićevim domom ter odšla od tam s hrvatsko trobojnico in črno ovito podobo prestolonaslednika na Jelatičev trg. Pred Narodno kavarno, kjer se shajajo politiki in pristaši hrvatsko-srbske koalicije, je prišlo najprej do burnih demonstracij proti Srbom. Kričali so: Doli s Srbijo! Maščujte prestolonaslednika! Doli z morilci! Nad Belgrad! Doli s kraljem Petrom! Nato so demonstranti napadli kavarno. V trenutku so razbili celo kavarno. Vse stole, mize, kozarce, svetilke in tudi lopo so popolnoma uničili. Policija je nastopila z golimi sabljami, pri čemer je bilo mnogo oseb ranjenih. Ko je začela policija prodirati proti demonstrantom, je bilo slišati ječanje ranjenih in kliče: Na pomoč! Kljub temu demonstranti niso odnehali. Demonstracije so se pričele okrog 8. zvečer in ob 10. še ni bilo miru. Zdi se, da bodo protisrbske demonstracije zavzele tak obseg, da se bo moralo proglasiti med Zagrebom obsedno stanje. Kljub temu, da se nahaja v mestu prav mnogo orožnikov, policija in orožništvo vendar ne more obvladati demonstrantov. Razburjenje od ure do ure narašča.

Demonstracija na Dunaju.

Dunaj, 1. julija. Včeraj ob 9. zvečer je prišlo pred srbskim poslanštvom do demonstracije nemško-nacionalnih in katoliških dijakov, katere se je udeležilo več sto ljudi. Množica je zažgala srsko trobojnico ovito z žalnim florum. Končno je policija vendar razgnala demonstrante.

Sumljiva oseba.

Budimpešta, 1. julija. Policija je bila v nedeljo zvečer obveščena, da je v zadnjem času v hotelu »Berlin« stanoval neki Srb z imenom Čabrinović. Mislili so, da je to bogat trgovec. Odpeljal se je z dvema možema, ki sta govorila turško v Subotico, vrnil pa se je zopet čez dva dneva. Pred nekako 14 dnevi je kupil že rabljen Puchov avtomobil ter ga odpeljal z železnico v Trebinje. Dne 21. junija se je odpravil v Budimpešto.

Ali je bil v zvezi s sarajevskim Čabrinovićem še ni znano.

Srbi in atentat.

Berolin, 30. junija. Poslovodja srbskega poslanštva v Berlinu je izjavil: Če ima poleg Avstro-Ogrske še kak narod povod obžalovati dogodke v Sarajevu, je to srbski narod. — Odločno je nastopil proti poskusom denuncijantov, ki hočejo zvaliti krivdo na teh dogodkih na srbske kroge.

Dunaj, 30. junija. »Tagblatt« poroča iz Sarajeva sledeče: V bližini Principa je stal soursednik »Srbske Rječ«, Pusara, ki je prvega redarja, ki je skočil proti Principu, z roko pahnul v stran. Pusara so aretirali in izročili v garnizijsko ječo.

Dunaj, 30. junija. Opoldne poročajo iz Budimpešte, da je nad Mostarom proglašeno obsedno stanje. Vse srbske hiše so bile zažgane. Uradno se te vesti dementirajo.

Šestmesečni proračunski provizorij.

Današnja »Wiener Zeitung« priobčuje cesarjevo naredbo glede nadaljnega pobiranja davkov in davščin. Z ozirom na odgoditev državnega zbora, pravi komentar k tej odredbi, je bilo potrebno dovoliti sedanjim proračunskim provizorij s pomočjo § 14. za pol leta, to je do 31. decembra 1914.

Češko-nemška konferenca.

Včeraj se je vršila v Pragi konferenca bivših čeških deželnih poslancev. Poslanci so soglasno sklenili, vztrajati pri zahtevi, da se mora istočasno z reformo deželnega reda izvršiti tudi ureditev jezikovnega vprašanja na Češkem in da mora zborovati istočasno z odsekom, ki ga izvoli poslanska zbornica, tudi komite, ki ga izvoli češki deželni zbor. Torej brez češkega deželnega zbora ni državnega zbora.

Hrvatski sabor.

Že snoči smo poročali o dogodkih v hrvatskem saboru, nevrednih take korporacije ob taki priliki. Svoje poročilo izpopolnjujemo s sledečimi dodatki:

Koalicija se je udeležila žalne seje polnoštevilno. Tudi starounionisti so bili polnoštevilno navzoči. Od Starčevićeve stranke so prišli samo trije poslanci, krščanskosocialna stranka prava pa je bila zbrana polnoštevilno. O nastopu Frankovcev proti preds. Medakoviću smo že poročali. Hrup je bil med prebiranjem protokola zadnje seje tako velik, da je moral predsednik sejo prekiniti. Med premorom so ostali poslanci v dvorani. Hrup se ni hotel početi. Čez četr ure je predsednik zopet otvoril sejo. Poslanec Zatluka je kričal: Nam ne bo predsedoval pristaš koalicije! Gospod ban, razpustite rajši sabor. Mi ne damo Hrvatske podjarmiti od Srbov. Poslanec Horvat here nekaj iz dela srbskega polkovnika Boškovića, v katerem pozivlja ta Srbe, da naj store vse, da se priklapi ves jugoslovanski del monarhije Srbiji. Predsednik zamen zvonil, vendar nadaljuje poslanec Horvat: Gospod ban, recite vladarju, da so Hrvati zvesti. Vaši pristaši so si pa stavili nalogo, da ne bodo tako dolgo mirovali, da bo zadnja avstrijska princežinja oblekla žalno obleko! Vmes je bilo slišati klice: Obesite Pribečevića! Vsi ste veleizdajalci! Pribečevićeve roke so omadeževane s krvjo prestolonaslednika. Koalicija ne sme tu izražati svoje lojalitete, v Sarajevu pa mečejo vaši pristaši bombe. S takimi in enakimi denuncijacijami in izbruhi strankarske podivjanosti so Frankovci omadeževali žalno zborovanje hrvatskega sabora, da ni mogla seja dostojno poteči, kakor bi bilo to zlasti potrebno ob taki priliki. Še enkrat je moral predsednik prekiniti sejo ter jo je zopet otvoril ob 2¹/₂ na 2. Kljub velikemu vrviču je prebral predsednik izjavo hrvatskega sabora, ki se glasi:

»Visoki sabor!

Kakor strela iz jasnega neba je dospela žalostna vest, da sta bila prestolonaslednik Fran Ferdinand in njegova vzvišena soproga, vojvodinja Hohenberg od zločinske roke umorjena. V prestolonasledniku smo videli upanje svojega častitljivega vladarja, upanje vseh narodov monarhije, človeka redkih vrlin in redkega čuta dolžnosti, ki ga je spremljal v celem življenju in ki ga je privedel z zvesto soprogo vred v največjo nevarnost ter v smrt. In proti njemu so se dvignile v blazni nerazumnosti zločinske roke, da uničijo to življenje. Vladarska hiša in vsi nara-

bu in solnčku, ki ga je objemalo za starim vratom, in vesel bi bil lepih nji, na katerih so se pasle čebele, da mu ni skrb ležala na srcu. Prisopel je pred ulnjak, a glej, Vrban ga že oddaleč pozdravlja. Na klopi sedi in ga vabi:

»Le bližje, že jutraj sem nate mislil in mislil. Kod te pa nosijo stare noge?»

»Gor sem zlezal k hčeri na Brdo, o, pa je visoko, visoko, in za poskok nisem več.«

»Bo že kako, saj ti si še trden, mene je pa nekaj prijelo, in cel teden nisem bil za nobeno rabo. Sem že mislil, da bo treba iti, pa sem za enkrat še odložil. Smrt še ne mara zame.«

»O, prav je tako, pomisli, kako bi mi bilo dolgčas brez tebe! Saj bi ne mogel živeti, in ti bi se tudi spomnil name, ako bi te jaz poprej zapustil.«

»Ne smeva oditi drug brez drugega, sicer bo res žalostno. O, pa dolgo že ne bom.«

»Nikar tako ne govori, se je vznemiril Luka. Nikar me ne plaši! Svetega Janeza rožo skuhaj na vino, ali pa medico pij, ako te spet prime. Tako bi se rad malo poživel s teboj.«

»Luka, ne vem, ne vem, križ imam zlomljen, ali kaj, tako me časih drži, in srce mi zastaja. E, lahko že grova k svetemu Štefanu. In meni

je dolgčas po mojih starih znancih. Vsi so šli pred nama.«

»Križ božji, nikar ne sili in ne kliči smrti, da te ne sliši.«

»Tako ti rečem, kadar umrjem, mi kar v ulnjaku postelji! Dva stola prinesi, rad bi se mrtev ležal dva dni pri svojih čebelah.«

Ali tiste jeseni ni bilo poni božje dekle. Veliko veselje je še imel, ko so bile zrele čebele; panji so bili težki, in medica je dišala in tekla, da bi se bili obilovali celo angelci. — Preznil je osem panjev, in drugo leto je ogrebal, da je bilo kaj.

Luka je šel pred njim. Umril je za pečko, in Vrban ga je spremlal do jame. Od tam se je vrnil pred ulnjak. Bilo je na svete Marjete dan, in vroče solnce je sijalo čez polje. Sedel je v travo in se naslonil s hrbtom na ulnjak. Gledal je predse, po travniških in njivah, po dišečih rožah in detelji, kjer so se gostile njegove male prijateljice.

Ko so ga prišli klicati, ni odgovoril. S široko odprtimi očmi je strmel na nebo in bil je mrtev.

V ulnjaku so ga položili na oder, kakor je želel, in čebele so tožile in jokale za njim.

A ulnjak še stoji sredi polja, sredi pomladnih žarkov, poletnega cvetja, sredi jesenskih viharjev in zimskega mraza.

di čutijo kakor mi težko žalost. V tej težki uri se strinjajo vsi narodi naše monarhije, ves narod Hrvatske in mi, njega zastopniki, v ljubezni in zvestosti kot obroč okrog našega vladarja. Vez, ki veže prestol in vladarstvo hišo z ljudstvom in ki se ne more nikdar razrušiti, je vsled tega tem ožja. To nam je tolažba in plemenitemu srcu našega kralja bo na ta način izkazana ljubezen in zvestoba naroda lek. Slava spominu nadvojvode Frana Ferdinanda, slava spominu njegove soproge, vojvodinje Hohenberg! Dočim je večina klica »Slava!«, so klerikali strahovito razgrajali.

Predsednik si je izprosil nato dovoljenje, da zastopa sabor pri pogrebnih slavnostih in sporoči cesarju sožalje sabora. Sabor se je odgodil nato tako dolgo, da bodo pogrebne slavnosti končane.

Revolucija v Albaniji.

Prenk Bib Doda.

Kakor poročajo iz Drača, so tam pripravljeni, da je Prenk Bib Doda že zasedel Preso, ker slišijo od tam grmenje topov. V Draču se položaj ni izpremenil. Vso pozornost obračajo na sever, odkoder pričakujejo Prenk Bib Doda. Pravijo, da se bo kmalu združil z Ahmed begom Mati, ki ba je koraka proti Tirani. Nadalje poročajo tudi, da so Malisori zažgali kraj Duška, severovzhodno od Drača. Najnovejša brzojavka iz Drača poroča, da je Prenk Bib Doda došel 25 km severno od Drača ter zasedel Preso. Enake brzojavke smo seveda brali tudi že pred štirimi tedni.

»Hercegovina«.

Kakor smo že poročali, je družba »Dalmatija« prepovedala, da bi z njenega parnika »Hercegovina« streljali na vstaše. Res so dali takoj spravi top z ladje. Ker je potekel čas, za kateri je bila »Hercegovina« najeta, je ta odplula proti severu. — Enako je tudi zapustil Drač Lloydov parnik »Gisela«.

Iz južne Albanije in Epira.

Iz Drača poročajo, da so epirske čete, pri katerih se nahaja baže prav mnogo grških čet, zavzele mesto Tepeleni.

Nad Valono je bilo proglašeno v terek obsedno stanje. Za vojaškega poveljnika Valone je bil imenovan holandski major Sluys. Prostovoljci so zapustili Valono in so se obrnili proti Vojusi.

V Draču.

Avstro - ogrski rezervni nadporočnik Kristinus je včeraj v gorovju okrog Drača rekognosciral ter baje dognal, da so vstaši gorovje zapustili. Albanska vlada v Draču je šliku v Šjaku poslala ultimatum ter zahtevala, da se vstaši podvržejo. Na ta poziv je dospel včeraj odgovor s sledečo grožnjo: »Gorje Draču, če se Rubieki, ki je v Draču vjet, kaj zgodi.«

Turkan paša na potovanju.

Turkan-paša, takozvani albanski ministrski predsednik, je prišel v Rim. Rimski listi pri tej priliki pišejo o lojalnosti Italije, nekoliko se sliši tudi zopet o sovrastvu proti konkurenci, v splošnem pa pravijo, da Italija ne more ničesar storiti. Turkan paša seveda s tem ne more biti zadovoljen ter je izjavil: Če se velesile ne bodo kmalu sporazumele glede skupne akcije v Albaniji, se bodo razmere v Albaniji kmalu tako poostrele, da bo sedanje stališče Albanije popolnoma nevdržljivo. Albanska vlada je popolnoma brez moči, ker more postaviti proti dobro organiziranim vstašem samo malo število strahopetne soldateske, ki je v odkritem boju popolnoma nerabna. Če velesile ne bodo takoj pomagale, je Albanija izgubljena. Stališče kneza je popolnoma nevdržljivo.

Štajersko.

Iz Trbovelj. Dne 22. m. m. vršil se je občni zbor ženske podružnice Ciril - Metodove družbe v Trboveljah. Izvoljene so bile sledeče članice v predsedstvo: gospa Ana Dimnikova, predsednica; gospa Jospina Šentjurc, podpredsednica; gđc. M. Windischer, blagajničarka; gospa Silva Velkavrh, namestnica; gospa Karla Perlot, tajnica; gospa Mara Kern, namestnica. Odgornice: gospa Katka dr. Jamerle, gospa Pavla Pust-Vojak; gđc. Ana Lapornik; gospa Slavka Vodušek; gospa M. Fejtajn; gospa Mija Moll, gospa Zofija Guček, gospa Beti Habtan in gospa Ana Forte. Pregledovalke računov: gospa Omerzu in gđc. Sonja Volker.

Iz Brežic. Čuda lepe stvari breme v nemških istih o prireditvi tukajšnjega Turnvereina in smejmo se na

ves glas, kajti ta sodrga se je s svojo priredbo samo osmešila. Še kravice in koštrunčki na paži znajo bolje telovaditi. Tudi nemški kres so vžgali in pošvedrana frajla König je celo nekaj jecljala, kar imenujejo nemški listi deklamacijo. Če pomislite, da so sodelovali taki Tevtoni, ki se pišejo Achtschin, Paidasch, Petutschnigg, Warletz ali Janesch, si lahko mislite, kako nemško je vse to bilo.

70letnico je obhajal dne 28. t. m. deželni šolski nadzornik za Štajersko, dvorni svetnik Peter Končnik. Rojen je bil l. 1844. v Viču pri Spod. Dravogradu. Po dovršenih modrosloveskih študijah je bil profesor med drugim tudi v Ptuj in Celju. Od l. 1870—1876 je bil okrajni šolski nadzornik, l. 1883 je postal ravnatelj na gimnaziji v Celju in je kot deloval skozi 17 let. L. 1900 je bil imenovan za dež. šol. nadzornika na Kranjskem, l. 1903 pa v isti lastnosti za Štajersko in je to še danes. Za slovenske ljudske šole je napisal celo vrsto učnih knjig. Dvorni svetnik je postal l. 1911.

Sokolski zlet v Rušah. Mariborski »Sokol« ima svoj prapor. Razvil ga je v nedeljo 28. junija v Rušah ob prvem zletu Mariborske Sokolske župe. Naše Podravje še ni videlo tako lepe slavnosti, kakoršen je bil ta sokolski zlet, ki je uspel v vsakem oziru izbornu. Poleg domačih 10 sokolskih društev, ki so bila vsa močno zastopana, je prihitel na zlet Varaždinski Sokol s praporom in 42 člani in članicami in sosedna Celjska Sokolska župa s 3 prapori in zastopniki 4 društev (Celje, Zalec, Krško, Trbovlje, 24 članov). Slovensko Sokolsko Zvezo sta zastopala starosta dr. Oražen in član zveznega vaditeljskega zbora br. Taler. Župa Ljubljana I. je poslala 3 člane, akad. društvo Triglav pa 10 članov s praporom. Sokolov v krogih je bilo 178. — Na kolidoru v Rušah je pozdravil Sokolstvo v imenu slavnostnega odbora g. Lesjak. Po kratkem odzdravu župnega staroste dr. Rosine je odkorakalo Sokolstvo na čelu središča godba pod vodstvom g. Serajnika, na slavnostni prostor v Rušah, kjer ga je pričakovala kumica ga. dr. Rosinova v krogu ruških gospodičen in deklic v belih oblekah in narodnih nošah. Na Sokolstvo so padale cvetlice in vencji iz oken in plapolajoče narodne zastave in stotine ljudstva so pozdravljale korakajoče čete. G. župan Lasbacher je pozdravil Sokolstvo v navduševalnih besedah v imenu občine, nakar je izpregovoril starosta dr. Rosina o pripravah na današnji dan, kako so baš Rušani dali povod za slavnost, ki so že pred 5 leti nabrali nad 100 K za prapor Mariborskega Sokola z željo, da ga razvijemo v Rušah. V jednatem govoru je poudarjal govornik pomen Sokolstva v telesni, moralni in narodni vzgoji. Ob krasni pesmi »Molitev« se je razvil prapor, ki ga je izročila gospa kumica praporščaku dr. Ravniku z besedami: »Praporščak! Sprejmi to zastavo, čisto, čisto, brezmadežno in tako varuj in ohrani vedno. Kjerkoli bode plapolala, naj vžiga slovenska srca za Sokolstvo, za rodoljubno delo. Naj vas vodi, slovenski Sokoli, ta prapor do zmage in do tiste sreče, katero naš narod zasluži. Na zdari!« Nato je zabilo 41 zastopnikov raznih sokolskih in drugih društev ter posameznikov spominske zbrle v kopje s sokolskimi gesli. Gospa kumica je pripela na prapor moder trak z napisom »Brani mejo!« in položila to geslo Mariborskemu Sokolu na srce. Gđc. Olga Sernčeva iz Ruš je nato pripela bel trak mariborskih in ruških dam; gđc. Zlata Tomac je pozdravila hrvatske Sokole in pripela njihovu praporu trak, po nagovoru gđc. Terezike Ozimove pa je pripelo 5 gospodičen trakovce ostalim praporom. Ob sokolski himni so sprejeli prapori nov prapor med sebe — bil je pretresljiv trenutek. V imenu Slovenske Sokolske Zveze je nagovoril starosta dr. Oražen Sokolstvo in zbrano množico v prekrasnem pozdravu, za Varaždinca pa se je zahvalil br. Svoboda. Slovenska himna, ki jo je pela vsa množica ob odkritih glavah, je zaključila slovesnost, nakar je odkorakalo Sokolstvo v sprevedu skozi Ruše do stare šole.

Ob štirih popoldne se je pričela javna telovadba. Proste vaje je izvajalo 68 telovadcev, ženske proste vaje 18 članic; deški naraščaj je nastopil s 44 telovadci s palicami, nato pa 19 deklic s prostimi vajami s pesmi in v igro, Varaždinski Sokol (12 članov) z vesli; orodna telovadba 13 vrst v dveh skupinah je zaključila telovadni nastop. — Na telovadišču se je razvila ob najlepšem vremenu ljudska veselica. Velikanske verande in umetni šotori v pohorskem slogu so bili polni življenja. Gospa dr. Goriškova je vodila »sokolsko kavarno« po orientalskem načinu, g. Marinova in Planinikova sta upravljali »kafano« z dr. Zorjano

va cvetličnjak itd. Domači gostilničarji so se odlikovali glede postrežbe. V mraku je občinstvo občudovalo žive slike Varaždinskega Sokola. — Govor dr. Gvidona Sernca je navdušil tisoče src. Sokolstvo se je nerado poslovilo od gostoljubnih Ruš, ko se je odpravilo s posebnim vlakom v Maribor. Sokolstvo je izvršilo z nastopom v Rušah veliko narodno delo in zapustilo Podravcem in Pohorcem najkrasnejše spomine. Na zdari!

C. M. D. podružnica za Grobelno in okoliš ima dne 5. julija ob 4. uri popoldne svoj občni zbor združen s prosto zabavo: ples in šalivi srečolov. Vrši se v prostorih znane Bevčeve gostilne.

Koroško.

Nezgoda v gorah. Iz Trbiža poročajo, da sta se dne 28. junija ponesrečila pri prehodu na Mangart neki gospod in neka dama iz Celovca. K sreči se nista smrtnonevarno poškodovala. Gospod je dobil poškodbe na roki, dama je dobila rano na glavi. Takoj, ko so ju našli, so mislili, da sta se huje poškodovala in so brzojavno poklicali zdravnik, ki je pa konstatiral le lahke telesne poškodbe. Proti večeru sta si toliko opomogla, da sta se sama lahko odpeljala z vlakom v Celovce.

Strasna rodbinska drama v Beljaku. V restavraciji »pri Ovcu« v Beljaku se je dogodila grozna rodbinska drama. Našli so v neki sobi pekovega pomočnika Leopolda Madnerja, njegovo ljubico Matildo Lacknerjevo in njeno 10 in pol meseca staro hčerko dne 28. junija zjutraj v veliki mlaki krvi. Otrok je bil že mrtev in je imel prerezan vrat, Matilda Lacknerjeva je umrla, predno so ji mogli rešiti življenje in si je prerezala po izpovedi Leopolda Madnerja žile na obeh rokah. Tudi Madner ima prerezane žile na rokah, a upajo, da ga bodo rešili. Našli so v sobi na mizi pismo, v katerem Madner sporoča, da bosta njegova ljubica in on izvršila samomor zaradi neozdravljive srčne napake, ki jo ima on in ker ne more upati na dolgo življenje. — Ta skupni samomor vzbuja v Beljaku veliko pozornost.

Na vseh javnih koroških cestah se uvede počeniš s 1. novembrom 1914 vožnja na levi strani (ogibanje na levo in prehitivanje na desno stran).

Drobne novice. Dvojni samomor vsled nesrečne ljubezni. V bližini Spodnjega Dravograda je skočila pod vlak v noči od 27. na 28. junija zaljubljena dvojica. Obema je vlak odtrgal glave. Kakor se je dognalo je možki neki 21letni čevljarški pomočnik in nesrečnica, ki je skupno s tem iskala smrti, neka 17letna hčerka iz ugledne rodbine v Spodnjem Dravogradu. Oba sta izvršila samomor iz nesrečne ljubezni, ker nista imela upanja, da bi se kdaj poročila. — Otrok zgorel. V Spitalu ob Dravi se je pripetila grozna nesreča. Otroka posestnika Josipa Vilšerja sta se v odsotnosti staršev vrnila od tete, kjer sta med časom, ko je bil oče pri nekem pogrebu in mati na polju, domov in je prišla šestletna hčerka Karolina ognju na ognjišču prehlizu. Njena obleka je pričela goreti in je bila vsa naenkrat v plamenu. Njena mlajša sestra je tekla k sosedom, in ko so ti prihiteli nesrečni deklici na pomoč, je ta ravno planila iz hiše in se zgrudila. Vsa obleka je popolnoma zgorela. Nesrečni otrok je zadobil težke opekline in je tri ure po nesreči umrl.

Primorsko.

Istrski deželnozborni volitve. Včeraj so se vršile v Istri deželnozborni volitve iz mestne kurije. Izvoljeni so: v I. okraju puljskem deželni glavar dr. Rizzi v II. okraju profesor Arvin v III. okraju se bo vršila ožja volitev med Italijanom Fabro in Hrvatom Stipčevićem. V Rovinju je bil izvoljen odvetnik Bartoli (italijanski liberalci), v Kopru odvetnik Belli (tudi italijanski liberalci), v Malem Lošinj pa župan Nikolič. Iz drugih okrajev izid volitev še ni znan.

Tržaški občinski svet. Včeraj ob 12. opoldne se je vršila na tržaškem magistratu žalna seja tržaškega občinskega sveta. Župan dr. Valerio je po otvoritvi seje v daljšem govoru naglašal visoke zasluge umrlega prestolonaslednika za Trst in za vojno mornarico. Občinski svetniki so poslali govor župana stoji. Sklenilo se je poslati na Dunaj tudi dva venca. — Tudi tržaška trgovska in obrtna zbornica je imela včeraj svojo žalno sejo.

Prestopanje svetilnice na Jelačinu. Iz Trsta poročajo: Ko je predčerašnjem svetlobi okoli 10. ure prišlo v Trst iz Italije to svetlo

na kolesih sledove krvi. Dognalo se je, da se je železniški uslužbenec Anton Kalusa vrzel pri predoru pri Greti pod vlak. Truplo so našli kakih 30 metrov od kraja nesreče v nekem jarku. Truplo je bilo brez noge in je bilo poškodovano močno na glavi. Na nekem drugu pri čuvajnici so našli čepico uslužbenca in listek, na katerem je bilo povedano, da gre prostovoljno v smrt.

Pri kopanju utonil. Iz Pulja poročajo, da je utonil pri kopanju neki podčastnik vojne ladje »Tegethoff«. Njegovo truplo so prepeljali v vojaško bolnico, kjer ga bodo obducirali.

Umor. V bližini Rovinja je skušal te dni 18letni Josip Persich poslati svojo 18letno svakinjo Marijo Persich. Ko je ta zagrozila, da bo to povedala svojemu možu, jo je Josip Persich pustil nekaj časa pri miru ter ji sledil. Ko je prišla Marija Persich v bližino neke doline, poskusil jo je Josip Persich še enkrat posiliti, a ko se mu to ni posrečilo, vzel je nož ter ji skoraj odrezal glavo. Njeno truplo je pustil na licu zločina. Po zločinu je Persich pobegnil in ga do sedaj še niso mogli dobiti.

Drobne novice. Prva letošnja žrtev Soče. 27. junija je utonil v Soči pri Gorici 17letni gimnazijec Hektor Delchin iz 7. gimnazijskega razreda. Njegovega trupla še niso mogli najti. — Najdeno truplo. V bližini svetilnice v Trstu so našli predčerašnjem neko žensko truplo, ki ni imelo ne rok, ne nog. Ko so hoteli truplo dvigniti iz vode, odtrgala se je glava, na kateri ni bilo nobene lasu več. Po mnenju zdravnikov je moralo truplo ležati v vodi najmanj kakih šest mesecev. O dognanju identitete pri trupu niti govora biti ne more. Truplo so pokopali na pokopališču pri Sv. Ani, med tem, ko se je še ostala obleka deponirala pri inšpektoratu državnih železnic. — Težka nezgoda. V tržaški okoličnici je pasla 56letna Franciška Svava krave, pri čemur jo je ena z rogom sunila v hrbet s tako močjo, da jo je smrtnonevarno poškodovala. Prepeljali so jo v brezupnem stanju v tržaško bolnico. — Samomorilni poizkus. Iz neznanih vzrokov si je hotel včeraj vzeti življenje 46letni ladijski kuhar Josip Bravin. Prerezal si je žile na levi roki. Smrtnonevarno ranjenega so prepeljali v tržaško bolnico.

Stiridesetletnica prostovoljnega gasilnega društva na Viču.

V nedeljo je bil slavnostni dan za gasilno društvo na Viču. Slavilo je svojo stiridesetletnico, katero slavje je bilo obenem sijajna manifestacija stare gasilske zveze. K temu slavju so poslale vse gasilske župe prav številne deputacije in nekatera gasilna društva so bila prav častno zastopana na tem slavju. Zlasti številno so bila zastopana gorenjska društva. Tako je poslalo samo gasilno društvo z Bleda 32 članov z zastavo pod vodstvom svojega načelnika g. Rusa in kranjska župa pod načelnikom Sajovicem. Z godbo kranjskega gasilnega društva na čelu je odkorakalo 380 gasilcev izpred Mestnega doma na Vič - Glince, ki sta bila popolnoma v zastavah razen par hiš. Po kratkem odmoru je odkorakalo gasilstvo, kateremu se je pridružilo tudi gasilsko društvo na Viču, pred gasilski dom, kjer je došla društva pozdravil viški župan gosp. Oblak, v imenu občinskega odbora pa je govoril g. Andrej Knez o pomenu slavja 40letnice gasilskega društva na Viču, izrekel priznanje občini in naštel člane, ki so ustanovili gasilsko društvo na Viču. Ti so T. Ločnikar, V. Zevnik, A. Knez in Mesesnel. Večina je že umrla. Časten jim spomin! Izmed še živelih ustanovnikov je g. Jernej Svetlič že 40 let član in vzgleden gasilec. Malo dekle je v jednatih besedah pozdravilo delovanje gasilskih društev ter pozivalo k vztrajanju na začrtani poti. Izročilo je g. poslancu Turku Šopek. Načelnik gasilske zveze poslanec g. Turk je govoril nato o pomenu in važnosti 40letnice, naglašal, da gasilska društva stare gasilske zveze v svojem delovanju ne poznajo politike ter prihajajo ne oziraje se ne na desno, ne na levo na pomoč vsakemu. Slavi nato jubilačno Svetliča ter mu izročil darilo članstva viškega gasilskega društva, srbni pokal v znak priznanja in hvaležnosti. V nadaljnjem svojem govoru se obrača načelnik zveze do društva, nakar so po zahvali g. Svetliča odkorakala društva z godbo po maši pred občinski urad Glince.

Po povratku na veselilni prostor se je vršil v salona restavracije pri Jelačinu izredni občni zbor gasilske zveze. Iz obsebnega dnevnega reda prinašamo zaradi izobčilnosti druge

ga gradiva le najvažnejše točke. Zborovanje je otvoril načelnik gosp. Turk, ki konstatira z veseljem, da je udeležba tako častna. Dotikajoč se iztopa raznih društev iz stare zveze, obsoja razdor, ki se je zanesel od brezvestne in hudobne roke v gasilna društva ter konstatira, da se mnogo gasilnih društev že kesa, da so stori la ta korak. Gasilska društva, ki so ostala v stari zvezi, se niso dala zapeljati od judeževih grošev, ne od denarja, ki ga deželni odbor deli po krivičnem načelu, dasiravno ima ta denar samo v oskrbo za vsa gasilska društva. Posl. jo pozdravlja Blejce, ki so prihiteli v tako velikem številu v Ljubljano, da pokažejo, da ne marajo imeti ničesar skupnega z onimi, ki so prišli ta dan na Bled. Celo v cerkvi se je priznalo delovanje gasil. društev, če bi deželni odbor slišal ali hotel slišati o pravično sodbo, bi ne smel tako krivično deliti podpor. Vabi na 25letnico litjskega gasilskega društva ter se spominja umrlega dolgoletnega člana Albina Ahčina. Pozivlja društva, da naj pri vseh svojih prireditvah naročajo godbo kranjskega gasilskega društva ter vabi na veliko slavnost hrvatske zveze v Varaždinu dne 15. in 16. avgusta. Iz tajiškega poročila g. Mikulža posnamemo sledeče:

Od zadnjega občnega zbora dne 28. septembra lanskega leta je zveza, ki šteje še vedno 92 društev v 12 okrajnih zvezah, dasiravno ne hrupno, pa tem intenzivneje delovala. Znano vam je velecenjeni gg. tovariši, da je zveza od l. 1911. prepuščena le samopomoči.

Zveza je našla dokaj podpore pri zavednih tvrdkah Ljubljane, za kar jim bodi izrečena najsrčnejša zahvala.

Skupno stanje zvezinega premoženja znaša danes 8959 K 45 v, od tega pripada na jubilejni fond 7569 K 36 vin, ki se bode v kratkem zvišal za kakih 200 K, v ostalem ima Zveza še 1390 K 09 v. Dohodkov je bilo v pr. poslovnem letu 2079 K 64 v. stroškov 1858 K 34 v torej se je pomnožilo zvezino premoženje za 211 K 95 vin.

Vsako društvo naj si omisli hranilnice, ki jih naj razda po naklonjenih gostilnah.

Iz poročila g. Barleta posnamemo nadalje sledeče:

Strokovni list »Gasilec« izhaja po štirikrat na leto. »Gasilec« se običajno tiska v 300 odtisih. Od teh odtiskov dobi vsako združeno gasilno društvo po en brezplačen odtis in ravno tako štajerska, koroška in primorska slovenska gasilna društva. Na honorarij, kar urejuje poročevalac »Gasilca« se ni izplačalo več kot 15 K. »Gasilec« naj slej kot prej izhaja v desletni obliki, najmanj 4krat na leto. (Sprejeto.)

Iz poročila g. Petriča navajamo, da je bil sprejet sledeči nasvet:

Odbor »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev« na Kranjskem in uredništvo »Gasilca« naj delata na to, da postane »Gasilec« glasilo vseh jugoslovanskih v »Slovenski gasilski zvezi« združenih gasilnih društev.

Obenem se sprejme tudi predlog g. Rusa, da se naprosijo izven kranjske slovenske gasilske društva na jugu monarhije, da sprejmejo »Gasilca« kot strokovni list in kot svoje glasilo. Glede izpremembe župnih pravil naj vse gasilske župe v teku enega leta poročajo predsedstvu, ali so za to, da se občni zbori župe vrše vsako leto enkrat ali vsako tretje leto. Kakor o župnih pravilih, tako naj se izjavijo tudi o pravilih »Slovenske deželne zveze prostovoljnih gasilnih društev« na Kranjskem.

Kakor vsako leto se sklene na predlog g. Ogorelca razpisati tudi za letos tri ustanove po 60 K, katere naj podeli odbor najpotrebnejšim proslencem; izplačajo naj se dne 2. decembra t. l.

O gasilski šoli v Pragi je poročal nato g. Barle. Ker je zadeva gasilec iz »Gasilca« znana, o predlogu ne poročamo podrobneje. Pri slučajnostih je govoril še g. Rus, nakar se je spominjal načelnik zveze g. Turk boleznijo cesarja ter je sklenil občni zbor odpustiti na kabinetno pisarno udanostno izjavo ter častitke k okrevanju. Cesarskemu svetniku g. Doberletu se sklene sporočiti pozdrave občnega zbora.

Popoldne se je vršila na vrtu in travniku pri Jelačinu velika veselica s tombolo. Po paviljonih so stregle požrtvovalne gospe in gospodične. Godbo je oskrbovala neumorna in resnično eksaktna godba gasilskega društva v Kranju.

Dnevno vesti.

+ Trupl nadvojvode Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg bodo pešani jutri okoli poldne v dvornem vikaru okoli Ljubljane na Dnja

† Ostuden maneuver. Klerikalno časopisje, ki je že zdavnaj izgubilo vsak čut za pristojnost in moralo, skuša sedaj tragično dogodek, ki se je dogajal v Sarajevu, izrabiti v svoje umazane strankarsko-politične svrhe. »Slovenec« na primer piše, kakor da bi edino klerikalci imeli patent na patrijotska čustva, vsi drugi ljudje, ki se ne prištevajo klerikalcem, pa bi bili sami revolucionarji in anarhisti, katere je treba obesiti na prvo drevo. Ne dvomimo, da bi ne bilo klerikalcem po godu, ako bi se mogli na ta način iznebiti svojih političnih nasprotnikov, ki so jih že tolikokrat brezuspešno polagali v grob, toda prav tako smo prepričani, da se jim tudi ta načrt ne posreči, dasi je zasnovan z naravnost infernalno brezstidnostjo. Veličanstvo tragične smrti prestolonaslednika in njegove vzvišene soproge, pred katerim klonje vsako človeško čuteče srce, hočejo zlorabiti v svoje strankarske namene, hočejo predstaviti sebe kot vzor patrijote, vse druge pa kot nezanesljive elemente brez vsakih patrijotskih in dinastičnih čustev. In kaj nameravajo s tem doseči? Da bi vzivali zaupanje v merodajnih krogih samo oni in da bi se oni zgoraj slej kot prej naslanjali samo na nje in jih še nadalje pustili gospodariti v deželino mejenoj brez kontrole, kakor doslej. Vemo, da je politika vlačuga in da ji je dobro v dosegu svojih ciljev vsako, še tako podlo sredstvo, toda takšne moralne propadlosti še tudi v politični borbi nismo doživeli, da bi se v nji izkoriščala in zlorabljala svetost smrti docela neprizadete osebe. To je tako nizkotno, tako podlo, da nima slovenski jezik primerne izraza, s katerim bi se dala označiti po zaslugi ta ogavna klerikalna igra. Nas pušča to klerikalno hlastanje po vseh mogočih sredstvih, da bi se vzdržali na površju, docela hladne, ker se zavedamo, da je stranka, ki se mora v strankarski borbi posluževati že takšnih sredstev, nevzdržljivo posvečena — smrti.

† Ljubljanski državni pravdnikstvo opozarjamo na članek, ki ga je o pokojnem prestolonasledniku spisal grof Sternberg v »N. Wiener Journal« z dne 30. junija. V prvi koloni tega članka bo našlo tisto, kar je v ponedeljek v naši posebni izdaji konfisciralo. Dunajski državni pravdnik ni našel nič kaznivga na tem, kar se je ljubljanskemu državnemu pravdnikstvu zdelo kaznivo. Saj je mogoče, da so pri državnem pravdnikstvu poslušajoči gospodje slabo poučeni o pokojnega nadvojvode osebnosti, ampak iz tega, da so v našem listu čitali nekaj zanje popolnoma novega, še nikakor ne izhaja, da bi to morali zapleniti. Če to, kar je grof Sternberg zapisal o pokojnem nadvojvodu, ni pregrešek zoper dolžno spoštovanje, potem tudi v našem listu konfisciranje besede niso zaslužile usode, ki jih je zadela po krivdi drž. pravdnikstva.

† Klerikalci in učiteljske plače. Črna kanala je res nesramna. To se vidi zopet iz »Slovenca« hinavskega zdihovanja, da vlada neče potrditi tiste karikature šolskega zakona, ki so jo klerikalci sklenili v deželnem zboru. Ko je državni zbor dovolil iz davka na žganje veliko vsoto za zvišanje učiteljskih plač, so se klerikalci pocedili sline in zahotelo se jim je po tem denarju. Kar tako na kratko ga niso mogli pobasati, strah pred državnim zborom in pred vlado jim je to branilo, a znali so si pomagati. O, kadar gre za denar, takrat so klerikalci bolj prekanjeni, kakor najhujši Armenec. Če je prilika, dobiti kak denar, je klerikalci ne zamude nikoli. Samo zato, da bi tistega denarja, ki ga plačuje država iz dohodkov davka na žganje deželi ne bilo treba porabiti za zvišanje učiteljskih plač, samo zato so klerikalci v dež. zboru nalašč sklenili tak zakon, da ga vlada ne more odobriti. Če tako klerikalni minister, kakor je Husarek, še za življenja nadvojvode Frana Ferdinanda ni mogel odobriti v kranjskem deželnem zboru sklenjenega šolskega zakona, potem je lahko uvideti, da je ta zakon namenoma tako skrpan, da ne more zadobiti sankcije. Samo učiteljem nič priboljška. Tako mislijo klerikalci, da bodo lepo spravljali tiste stotisočake, ki jih država daje iz davka na žganje za učiteljske plače. To je bil od začetka namen cele akcije s šolskim zakonom in žal da se proti temu ne da nič storiti. Edino vlada bi mogla na klerikalce pritisniti. Učitelji pojdejo s posebno deputacijo prositi ministra, naj kaj stori. Mi pa smo mnenja, da naučni minister ne bo mogel pomagati. Za slučaj pa priporočamo učiteljem, naj gredo k ministrskemu predsedniku in k finančnemu ministru protestirajo, da bi vlada kaj odpisala od izgube pri dež. tiskarskem zakupu. Ta izguba znaša 195.000 K. Država daje iz davka na žganje deželi veliko denarja, a ker se ta denar porablja za druge namene ne za učiteljske plače.

naj se država odškoduje s tem, da od izgube pri tiskarskem zakupu nič ne odpise. To stori toliko lažje, ker je izguba posledica tega, da se klerikalnim krmarjem itd. užitina na vse načine spregleduje. Tako bi bilo državi pomagano, učitelji pa bi imeli vsaj majhno zadoščenje za storjene jim krivice.

† Molčite! Včerajšnji »Slovenec« je napadel s prozorno tendenco denunciacije napredno politično društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj, ker ni v nedeljo takoj prekinilo svoje veselice. No, »Slovenec« bi naj najprej pometel pred svojim pragom, predno je udaril po drugih. Znano je nam namreč, da je imelo preteklo nedeljo tudi klerikalno prosvetno društvo za šentjakovski okraj sestanek v svojih društvenih prostorih v Florijanski ulici in sicer pod vodstvom šentjakovskega kaplana Janca. Na tej prireditvi se je pelo in kričalo pozno v noč in Jar u se ni zdelo vredno, da bi zabavo prekinil, dasi je bil obveščen, kaj se je zgodilo. Kakor rečeno, se je kričalo in popevalo do polnoči in še delj, kar lahko izpričajo sosede, ki so imeli dvomljivo srečo, da so morali do pozne ure poslušati ubrano petje klerikalnih »prosvetnikov«. Tako je stvar. Sedaj pričakujemo, da bo škofovo glasilo napadlo tudi šentjakovske klerikalce in jim očitalo netaktnost in nepojetost!

† Združitev Spodnje Šiške z Ljubljano. Deželna vlada je v zadevi inkorporacije Spodnje Šiške poslala prizadetim faktorjem dopis, ki se glasi tako-le: V skladu odloka ministrstva notranjih del z dne 23. junija t. l. št. 17.651 je njegovo c. in kr. apostolsko veličanstvo za najvišjo odločbo z dne 19. junija 1914. izvolilo milostno odobriti sklep kranjskega deželnega zbora glede združitve občine Spodnja Šiška z mestno občino ljubljansko. V svrhu izvedbe te inkorporacije odredim v sporazumu s kranjskim deželnim odborom to-le: Združitev dosežane samostojne krajevne občine Spodnja Šiška z mestno občino ljubljansko je izvesti potom razprave, ki se ima izvršiti pod intervencijo deželnega odbora in okrajnega glavarja za ljubljansko okolico kot zastopnika deželne vlade na sedežu občinskega urada v Spodnji Šiški. Pri tej razpravi bo občinski predstavnik spodnješiški ali pa njegov namestnik vse k imetju dosežane občine Spodnja Šiška spadajoče objekte, kakor tudi vse spise, tičooče se agend samostojnega in prenešenega delokroga izročil županu deželnega stolnega mesta ali pa njegovemu namestniku. O izročitveni razpravi se naj napravi zapisnik, ki ga naj podpisajo vsi navzoči in ki se naj potem semkaj dopošlje v izvirniku. — Ta izročitvena razprava se izvrši, kakor smo že poročali, jutri v četrtek 2. t. m. ob pol 11. dopoldne. Pri razpravi bo intervenciral za mestno občino sam župan dr. Ivan Tavčar, za deželni odbor pa dež. komisar dr. Ferdo Tomašič in eden izmed dež. odbornikov.

† Nič hudega ni bilo v Zagrebu. Tista zagrebška sodrga, ki jo vodi dr. Frank, je hotela tudi v Zagrebu provzročiti pogrom na Srbe. Pred leti, ko je živel še Frankov oče, se je to enkrat posrečilo. Zdaj pa so se frankovski klerikalci grdo blamirali. Od očividcev, ki so prišli včeraj v Ljubljano, vemo, da vse skupaj ni bilo nič, kar so klerikalni frankovci počenjali. Pogrom so hoteli napraviti, pa ni šlo. Malo so porogovili, potem pa poslali dolgovazne telegrame po svetu, da bi na Dunaju mislili, kdo ve kaj so storili.

† Trst — Sarajevo. Po smrti cesarice Elizabete so se v tržaški okolici zgodili izgredi proti Italijanom. Okoličani so bili razburjeni, ker je Luccheni umoril cesarico, Italijani pa so jih zasmehovali. V skladu tega je prišlo do izgredov, pri katerih so bili Italijani pač pošteno tepeni, a se ni nič drugega zgodilo. V Trstu je državna oblast s kruto silo vmes posegla in je Slovence neumljeno kaznovala. Bo-li tako tudi v Bosni?

† Zapuščina pokojnega prestolonaslednika. Testament umorjenega prestolonaslednika je bil spisan že pred nekaj leti in deponiran pri dunajski Länderbanki. Vse svoje premoženje je nadvojvoda zapustil svojim otrokom, svojo ženo pa seveda tudi preskrbel. Nadvojvodovo premoženje je jako znatno. Poleg naloženega denarja — koliko ga je, se ne ve — dobe njegovi trije otroci gradove Artstetten, Konopišt in Chlumec, ki so vredni mnogo milijonov. Vrh tega je bil nadvojvoda tudi silno visoko zavarovan in dobe njegovi otroci tudi to velikansko premoženje. Poleg lastnega premoženja je nadvojvoda užival tudi večji del ogromnih dohodkov iz mnogomilijonskega premoženja vojvodov d'Este: ti dohodki pripadajo novemu prestolonasledniku, en del pa vojvodinji Adolfini Modena.

† Iz poštna služba. Za poštnega asistenta je bil imenovan praktikant Fran Hrvatin v Rovinju. Prestavljeni so: poštni asistent Anton Kogoj iz Rovinja v Ljubljano I. in poštni asistent Ernest Jagrič iz Trsta v Maribor ob Dravi št. 2. Imenovani so: za nadpoštara poštar Josip Hrast v Nabrežini, poštni oficijal Anton Učakar za poštarja na Bledu I. in poštni ekspedijent Ivan Florjančič za poštarja na Bledu 2. Za poštarico je imenovana adjunktinja Marija Sorre v Šmartnem pri Liti. Za poštne oficijante so imenovani poštni aspiranti Leopold Michelich in Avgust Fuchel za Trst 1, Anton Pavšek za St. Peter na Krasi, Adalbert Schiffer za Opatijo in Karel Kos za Pazin. Za poštni oficijantinja sta imenovani poštni aspirantinja Marija Mesesnel za Vipavo in Alojzija Vadenov za Sezano. Prestavljeni so: poštni oficijal Leopold Brus iz Divače k telegrafski sekciji Ljubljana. Vladimir Kosar od telegrafske sekcije Ljubljana k Ljubljani I. Fran Učakar iz Trsta v Matulje, Fran Selan od Ljubljane 3 k Ljubljani I. Filip Biljak iz Malega Lošinja v Trst I in Pavel Hrast iz Tržiča v Trst. Ob enem so prestavljene poštne oficijantije Viktorija Godina iz Sežane v Trst I, Regina Beifuss iz Tolmina v Postojno, Emilija Zelen iz Postojne v Opatijo, Viktorija Vrtačnik iz Idrije v Opatijo, Ivana Kosarog iz Labine v Trst in Adela Dejak iz Poreča v Pazin. Iz službe odpuščena je poštna ekspedijentinja v Suhorju, Ana Ljubeč.

† Iz sanitetne službe. Višji okr. zdravnik dr. D. vitez Bleiweis-Trsteniški je bil imenovan za deželnega sanitetnega nadzornika za Kranjsko.

† Sokolski zlet nameravajo preložiti, kakor čujemo, do meseca septembra.

† Generalnoštabni podpolkovnik Merizzi, ki je spremljal nadvojvodo Frana Ferdinanda na potovanje po Bosni, je bil v Sarajevu pri atentatu težko ranjen na vratu. Podpolkovnik Merizzi je rojen v Ljubljani; njegov oče je takrat služil v Ljubljani kot stotnik. Podpolkovnik Merizzi velja za izredno nadarjenega oficijarja. Kdor je šele kakih 35 let star, pa je že podpolkovnik pri generalnem štabu, ta ima pač lepo bodočnost.

† Francoski poslanec Abel Ferry, velik prijatelj slovenskega naroda, je postal državni tajnik v sedanjem francoskem ministrstvu Viviani. Ferry je bival leta 1913. nekaj časa tudi v Ljubljani in naš list je takrat priobčil zanimiv razgovor z njim.

† Aretacije v Ljubljani. Listi, ki imajo ozke zveze s policijo, javljajo, da so bili v Ljubljani aretirani dijaki Endlicher, zidar Kopic in nekdanji orožnik Gantar in da so te aretacije v zvezi z umorom v Sarajevu.

† Matice Slovenske» odborova seja bo v četrtek, dne 2. julija t. l. ob 6. zvečer.

† Ruski kružok» naznanja, da se vrši občni zbor dne 3. julija t. l. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Člani udeležite se polnoštevilo.

† V svrhu odmere hišne najmarine za leto 1915. in 1916. je podati do konca avgusta 1914 napovedi o hišni najemščini vseh hiš v Ljubljani pri c. kr. davčni administraciji na Bregu št. 6. Tiskovine za napovedi in popise hiš ter za prijavo in odjavo praznih stanovanj se dobivajo v Združenih tiskarni na Starem trgu št. 19. Ravno tam so na razpolago tudi tiskovine za naznanila službovalcev in uslužbencev glede vsprejema v službo ali izstopa v zmislu zakona o osebnih davkih. Ker so navadno prijave v večini slučajev pomanjkljive in povzročajo uradne poizvedbe strankam vsled tega samo pota in nepotrebne pisarije, je želeli, da se poslužuje občinstvo tiskanih obrazcev takoj.

† Aretirala je policija včeraj nekega dijaka. Ni nam pač treba omenjati, da ta aretacija ni v prav nobeni zvezi z dogodki v Sarajevu.

† Ljubljanske ljudske šole imajo sveto mašo zadušnico za blagopojnično prestolonaslednikom, nadvojvodo Francom Ferdinandom, v petek 3. t. m. — Ta dan je pouka prost.

† Na c. kr. učiteljski zbor bodo razstavljena risarska dela dne 2. in 3. julija od 8. do 12. in od 3. do pol 7.

† Odpuščite jim, saj ne vedo, kaj delajo! To so si vzeli za geslo bivši občinski svetovalci šišenski. Ob priliki, ko so se dali fotografirati kot zadržani občinski odbor samostojne šišenske občine, so zbrali na predlog g. Fran Ogrizka 26 K. Tej vsoti je še dodal vrli rodoljub notranjski, gosp. Vilhar, sedaj stanujoč v Šiški, 10 K. Ta znesek po 36 K je izročil gospod Ogrizek danes našemu upravništvu, naj ga izroči pogoreliču Peterlinu, glede katerega je bresnični bojni namestnik razpisoval Kolomanov ank:

† Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

† Radi fotografskega aparata. Te družba izlet v Kamniške planine. V nedeljo jutraj so dospeli na Kamniško sedlo. Ko so se v koči okrepčali, so jo mahnil na Brano. Radi izredno obilnega snega, ki leži na severni strani, je tura dokaj težavna. Zato so se vsi dijaki vrnili razen učiteljskihnikov Ferda Vidmarja in Maksa Exlerja. Ta sta, ne brigajoč se za pot, zlezla in splezala po strmi steni na Brano. Popoldne sta se vrnila v kočjo, se nekoliko odpočila ter jo nato mahnila z dvema tovarišema nizdol s Kamniškega sedla proti Okrešlju. Vidmar je imel s sabo fotografski aparat. Tik nad steno in kaminom, ki vodi na poti z Okrešlja ob vstopu z meli, oziroma snežišča strmo kvišku, je Vidmarju padel fotografski aparat v globino in se ustavil nekje v kamnovem dnu. Da ga najde, je jel plezati po kamnu nizdol. Dobil je sicer aparat, a zašel je tako v dno, kakor steklo gladkega kamina, da ni mogel ne naprej, ne nazaj. Pod njim je bila navpična stena, padajoča k snežišču, nad njim pa gladek kamin, po katerem je bilo sploh nemogoče plezati. Da reši svojega tovariša, se je spustil v kamin še Makso Exler. Toda tudi ta je kmalu obtičal v neki steni, kjer ni mogel ne naprej, ne nazaj. Dijaka sta poskušala na vse načine, da bi se rešila iz neprijetnega položaja. Toda vse je bilo brezuspešno. Ko sta uvidela, da ne moreta iz — »pasti«, sta poslala snega izmed tovarišev po pomoč na Kamniško sedlo, dočim je drugi na tovariš ostal na mestu, da ju — »čuva«. V tem neprijetnem položaju sta fanta morala prebiti okrog dve uri in sicer Vidmar na dnu kamina v luknji med snegom in steno, Exler pa v strmi steni, opirajoč se na skalnati rob s koncem pete in cepinom. Rešilna ekspedicija je prišla okrog 7. ure zvečer na lice mesta. 35 metrov dolga vrvi je bila prekratka, zato so morali dostaviti še enkrat tako dolgo in s to potem oba dijaka zapored dvignili in potegnili iz kamina. Delala sta se sicer prav dobre volje, vendar pa jih je prestani strah tako prevzel, da sta, prišedši v kamniško kočjo, takoj omagala in zaspa. Ta doživljaj jih ni čisto nič prestrašil. Vstala sta že včeraj ob 4. uri jutraj in jo mahnila sama preko Planjave na Ojstrico. Njihovi tovariši pravijo, da v drznosti še daleč nadkrilujeta lani na Skuti ponesrečenega Petriča, in jima napovedujejo isti konec.

† Požar. 23. junija ob 7. jutraj je izbruhnil požar v s slamo kriti hiši posestnika Jakoba Dolenca v Črnelicah. Požar je popolnoma vpepelil hišo z vso opravo vred. Škoda znaša 2600 K, zavarovalnina pa 2300 K.

† Utonil. 27. junija popoldne je utonil neki učenec meščanske šole v Krškem pri kopanju blizu mestnega kopališča v Savi. — En dan nato je utonil v Krki 24letni hlapec Janez Kozinc s Stajerskega, ki je bil zaposlen v Kostanjevici. Hotel je oprati konje svojega gospodarja. Pri tem pa je zabredel predaleč v vodo in se ni mogel več rešiti. Truplo je izvilkel neki ribič iz Kostanjevice. — 29. junija so pod mostom v Lancovem pri Radovljici dobili truplo nekega 50 let starega berača iz Kamnika. Najbrže je izvršil samomor.

† Strela je udarila dne 27. t. m. pri posestniku Janezu Močniku v Zg. Brniku, okraj Kranj. Pogoreli so hlevi, podi in deloma hišna poslopja sledečim: Janezu Močniku, Antonu Žnidarju, Janezu Gasperlinu in Luciji Kimovec. Škode okrog 6000 K. Zavarovani niso bili za visoke vsote. Istočasno gorelo je v St. Jurju pri Kranju in Bregu okraj Kamnik. Kakor se sliši, pogoreli so 3 kozolci napolnjeni s senom. Vžgala je, strela. Sploh je divjal po Gorenjskem ta dan silen piš, lil je dež, treskalo pa je kakor za stavo.

† Nesreča na Gorenjskem. Danes popoldne je dospela v Ljubljano vest, da so se na Ponci nad Kranjsko goro ponesrečili trije turisti. Kdo so, še ni znano. Bili so vsi trije zvezani. Prvemu je spodrsnil in potegnil je oba ostala s seboj. Pravijo, da so vsi trije mrtvi, vendar zanesljivih vesti ni.

† Avtomobilstvo. Dne 2. julija t. l. je poskušnja avto — vožnje na progi Černomelj — Kočevje, dne 3. julija t. l. Černomelj — Vinica. Začetek vsake vožnje je ob 8. jutraj iz Černomlja. Iščajo se interesi in družabniki za te dve proge. Kdor želi pristopiti k tej družbi, lahko se oglasi že pri poskušnji te vožnje pri gosp. Ant. Kolencu, veletrgovcu v Celju, ki bode takrat navzoč, ali pa pismeno direktno v Celje. Po poskušnji in po dovoljenju c. kr. okrajnega glavarstva se začne takoj z vožnjo, tako da bode letošnjo sezono že vse v popolnem teku in redu.

† Na zborovi naš okrajne gasilne zveze v Postojni, dne 29. marca 1914 rešilo se je že del časa pereče vprašanje glede povratne stroškov na vožnji. Šišenski okraj na od

strani županstev, ako se udeleži društvo požarov izven svoje občine. Znano je tuk. okrajni gasilni zvezi, da se večinoma vsa gasilna društva nahajajo v slabih gnotnih razmerah ter da so vezana edino le na podporo svoje občine. Ker pa udeležitev pri požarih v oddaljenih krajih izven svoje občine povzroča velike stroške ter s tem društvo venomer pada v večje dolgove, se smatra okrajna gasilna zveza za upravičeno, da vpliva na društva, da se gorenji sklep v najkrajšem času uveljavi. Vsled tega se je poslalo gasilnim društvom potrebno število okrožnic, katere naj gasilna društva takoj razpošljejo na dotična županstva v okolišju, v katerem mislijo gasilna društva izvrševati svoje delovanje in naj jih po preteku danega roka vpošljejo na okrajno gasilno zvezo.

† Priča v višinah, se zove velik krimlni roman v treh dejanjih, poln očarljivih prirodnih prizorov, ki nam kaže, kako je zrakoplovec razkril skrivnostni zločin in zapretil, da ni bil nedolžni umorjen. Dosegel je pri vseh dosedanjih predstavah največji uspeh. Predvaja se še danes in jutri. Vse to v kinematografu »Ideal« na Franc Jožefovi cesti.

† Izgubljena je bila snoči od Sv. Petra ceste do kinematografa srebrna damska ura brez verižice. Pošteni najditelj naj jo blagovoli oddati na policijo.

† Petrov semenj za kože vršil se bo v ponedeljek dne 6. julija t. l. in sicer kakor navadno, v skladiščih tvrdke »Balkan«, trg. sped. in kom. del. družba, Dunajska cesta št. 33.

Narodna obramba.

† Odbor ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Novem mestu izreka vsem, ki so pripomogli do lepega uspeha zadnje vrtno veselice — posebno pa še »Dolenjskemu pevskemu društvu« za krasno petje in tamburaškemu zboru »Sokola« za neutrudljivo sviranje najtoplejšo zahvalo. Čistega dohodka je 200 K.

Društvena naznanila.

† Skupna seja predsedstva »Sokolske župe Ljubljana I., odbora »Sokola I.« in »Sokola II.« je sklenila z ozirom na dogodke zadnjih dni preložiti župni zlet na prvo polovico meseca avgusta. Prireditelj »Sokola I.« se tudi preloži, vendar se z ozirom na druge prireditve po možnosti vrši še v juliju. Natančni datum obeh prireditvev se objavi v najkrajšem času.

† Društvo zdravnikov na Kranjskem je imelo v četrtek dne 25. m. m. svojo redno mesečno sejo. Primarij dr. Gregorič in asistent dr. Primšar sta demonstrirala nekaj zanimivih slučajev. Nato je sledila debata o zobozdravniškem vprašanju, v kateri se je z obžalovanjem konstatovalo, da ni pričakovati od merodajnih krogov nobene pomoči. Društvo se ne bo vsled tega več pečalo s tem vprašanjem, ker nima potrebne oblasti in prepušča ureditev teh razmer vsakemu posamezniku, ki je sam za odgovoren. O ustanovitvi zdravniške zbornice se bo razpravljalo po počitnicah, t. i. v jeseni, ko se skljuje v to svrhu izvanredni občni zbor, na katerem se bodo izrazili člani o eventualni zopetni ustanovitvi zdravniške zbornice.

† Prostovoljno gasilno društvo v Liti naznanja, da se je slavnost 25. letnice, ki bi se imela vršiti dne 5. t. m. vsled smrti prestolonaslednika preložila na 12. julija t. l. Spored ostane nespremenjen.

† Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju ima v petek 3. julija t. l. svoj redni občni zbor v restavraciji »Zum Kleeblatt«, XVIII. na vogalu Schulgasse, Mitterberggasse z običajnim dnevnim redom.

† Akademsko društvo slov. veterinarjev na Dunaju naznanja, da dajejo za časa počitnic informacije glede živnozdravniškega študija: Rafael Ipavec, cand. med. vet., Idrija; Joža Samec, cand. med. vet., Šent Jur ob Južni železnici; Filip Pahor, cand. med. vet., Vrtojba pri Gorici, in tekom šolskega leta pa se je obrniti na društvo Dunaj, III., Linke Bahngasse 11.

Razne stvari.

† Epizoda iz življenja umrlega prestolonaslednika. O zanimivi epizodi iz življenja umrlega prestolonaslednika so prinesli časopisi pred par leti s Tirolskega. Nadvojvoda je tedaj bival na gradu Pragsu v Dolomitih bliže Toblah, kamor je rad zahajal za par tednov. Nekoč je napravil z avtomobilom izlet po državni cesti v smeri proti Niederdorfu in Brunecku. Naenkrat je opazil, da v bližnji vasi gori in da prebivalstvo ne more pogasiti ognja, ker ni imelo gasilne priprave. Ko se je prestolonaslednik na svoje oči prepričal o veliki nevarnosti,

je z največjo hitrostjo vozil v Niederdorf ter pozval poveljnika ondotne posadke, naj takoj odide z oddelkom vojaštva na kraj nesreče ter pogasi požar. To se je tudi zgodilo. In tako so se imeli zahvaliti nesrečni vaščani edinole nadvojvodi, da so bili obvarovani večje nesreče.

Nadvojvoda Fran Ferdinand prijatelj razglednic. Raniki nadvojvoda je bil velik prijatelj razglednic. Imel je navado, da je iz vsakega kraja, kjer se je nahajal, pošiljal svojim otrokom pozdrave na razglednicah. In njegovi otroci imajo velikanske zbirke takih razglednic, na katerih se nahajajo čestokrat tudi drugi dragoceni podpiši, če je moral prestolonaslednik kot reprezentant potovati v inozemstvo. Tudi sorodnikom in znancom je rad pošiljal razglednice. Podpisoval se je „nadvojvoda Franc“. Njegova pisava, enakomerna, trdna in kaligrafično lepa, je bila znana pošttnim uradnikom. Na mestu znakom so imele razglednice vinjeto najvišjega dvornega urada ali pa pečat „dvor“.

Vojvodinja Hohenberška. Na tako tragičen način umrla vojvodinja Zofija Hohenberška se je trudila, kakor vsaka dobra gospodinja, napraviti iz jemu soprogu dom kar najudobnejši. Hrepenela je včasih čakala s svojimi otroci, če se je papa zamudil pri kaki konferenci. Za gospodinjstvo je vojvodinja skrbela sama. Še le v zadnjem času je odstopila del svojih bremen neki dvorni dami. Vzgoja princezine in obeh princev je bila zelo enostavna. Otroci naj bi se naučili vse razumevati, kar jim prinese življenje. Otroških plesov in priredb so se smeli le poredkoma udeleževati, obiskovali pa so s svojimi vzgojitelji muzeje, zbirke in interesantne kraje. Nadvojvoda si je dal sleherni dan poročati, kaj so se naučili otroci in včasih jim je celo stavil razna vprašanja. Vojvodinja je bila prav posebno prijateljica navadne obleke. Otroci niso smeli biti našmarnjeno oblečeni in tudi igrače, ki so jih dobivali princezinja in princ, so bili manj dragoceni, kakor v marsikateri meščanski hiši. Kneginja Zofija, knez Maks in knez Ernst so se morali mnogo učiti; toda nadvojvoda je gledal tudi na to, da so se mnogo gibal. Miramar je bil cilj njihovega vednega hrepenenja mladih princev. Ladjeplovstvo in kopanje je bilo zanje največje veselje.

* Eksplozija podzemskih plinov. Iz Ovieda poročajo: V rudokopu „Mariana“ v Mieresu so eksplodirali plini. Trije delavci so bili ubiti, eden pa težko ranjen.

* Železniška nesreča v Londonu. Iz Londona poročajo: Dva pasazirski vlaka sta trčila skupaj med velikima postajama v Londonu, Canon-street in London Bridge. Več osebnih voz je skočilo s tira ter se deloma razbilo. En pasazir je bil usmrčen, dvajset pa ranjenih, med temi več težko.

* XXX. državna dobrodelna loterija. Zrebanje te državne loterije za skupne vojaške dobrodelne namene bo že jutri 2. t. m. Loterija obsega 21.146 dobitkov v znesku 625.000 K, vmes glavni dobitke 200.000 kron dalje dobitki po 50.000 kron 30.000 K, 20.000 K itd., vse v gotovem denarju. Srečke po 4 K se dobivajo dokler jih bo še kaj po trafikah, loterijah, menjalnicah itd.

* Slaba volja in odpor do dela imajo v neskončno mnogih slučajih vzrok motenju prebave. Kralji, saški sanitetni svetnik dr. Kunze v Halle a. d. S. izpričuje, da je zdravil sijajno izgledajočo in sicer temeljito zdravo deklico, ki pa že 10 dni ni dosegla telesnega izpraznenja. Imela je omotico, utripanje srca, pritisk krvi v glavo in se je splošno čutila bolno, tako, da je morala leči. Pila je na dve uri po kupico prirodne „Franc Jožefove“ grenčice in že po četrtri knpici se je mogla izprazniti in je že drugi dan šla za poslom. Taki uspehi so jako pogosti. Franc Jožefova voda se dobiva v lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Telefonska in brzojavna poročila.

Umor prestolonaslednika nadvojvoda Frana Ferdinanda in njegove soproge v Sarajevu.

Pogreb.

Split, 1. julija. Eskadra vojnega brodograja s krstama prestolonaslednika in vojvodinje Hohenberg je dospela sredi ob pol 9. pred Split ter plula tik pred pristaniščem mimo. Na obali so čakali duhovniki in velika množica.

Trst, 1. junija. Avstro-ogrsko vojna eskadra s trupli prestolonaslednika Frana Ferdinanda in vojvodinje Hohenberg prispe jutri med 3. in 4. uro zjutraj v Trst. Ob pol 3. pride škof Karla z najvišjimi uradniki na

krov, da blagoslovi trupla. Ob 8. bo do kraja izkrcali ter se šli v livilni obrežju drugo blagoslovljanje. Ob pol 9. bo šel spoved preko Glavnega trga, Korza, ulice Sv. Antona, ulice Caserma in Carduzzi k Južnemu kolodvoru, kjer bosta krsti tretje blagoslovljanje. S posebnim dvornim vlakom odpeljejo nato trupla z Južno železnico na Dunaj. Na poti do Dunaja bodo krsti v posebnem žalnem vozu spremljali en admiral, ki pa do sedaj še ni določen, in šest mornariških častnikov. Na Dunaj se odpelje vlak ob 10. dopoldne.

Dunaj, 1. julija. Na Dunaj na Južni kolodvor dospe dvorni vlak s trupli prestolonaslednika in vojvodinje jutri ob 10. zvečer. Krsti prevzame prvi dvorni maršal knez Montenuovo. Trupli prepeljejo takoj v dvorno župno cerkev, kjer bosta v petek od 8. do 12. dopoldne izpostavljeni. Ob 4. popoldne se prične pogrebna svečanost.

Budimpešta, 1. julija. Listi poročajo, da je bila vsa železniška proga iz Sarajeva do Metkovića zastražena od vojaštva, ker so baje policijske oblasti dobile obvestilo, da se namestna atentat na vlak, ki bo vozil

Dunaj, 1. julija. Nemški cesar Viljem bo dospel v petek popoldne na Dunaj. Na Dunaju bo ostal samo par ur, nato se vrne v Berolin.

Žalne izjave in kondolence.

Budimpešta, 1. julija. Vsi poslanci so prišli v ogrsko-hrvatski državni zbor v črni oblekah. Sejo je otvoril predsednik, ki se je v toplih besedah spominjal na tako tragičen način umrlega nadvojvode Frana Ferdinanda in nadvojvodinje Hohenberške. V imenu vlade je govoril finančni minister dr. pl. Teslesky.

V imenu srbsko-hrvatske koalicije je izjavil grof Rajačić: Atentat učinkuje v političnem oziru na našo stranko grozno, ker je bil atentator Srb. Vendar pa bi bila velika napaka, iz tega sklepati na postopanje srbsko-hrvatske koalicije, ker so bili Srbi in Hrvati vedno neomajni pristaši habsburške dinastije.

Dunaj, 1. julija. Izrazi sožalja so dospeli med neštetiimi drugimi sožalniki brzojavkami in pismi od nemške cesarice, nemških dvornih in državnih dostojanstvenikov in diplomatov. Papež je odpovedal privatne audijence. Italijanski zunanji minister di San Giuliano je v zbornici in v senatu podal žalne izjave. V francoskem senatu je ministrski predsednik in zunanji minister Viviani izrazil žalost nad smrtjo avstrijskega prestolonaslednika. Senadni predsednik Dubost je izrazil sožalje senatu. V angleški poslanski zbornici je sir Edward Grey izvršil to žalostno nalogo. Žalno brzojavo je poslalo tudi mesto London. Angleški ministrski predsednik Asquith je poslal kakor vsi drugi ministrski predsedniki vseh držav žalno brzojavo angleškega kabineta. Car Nikolaj ruski se je z brzojavko obrnil direktno do našega cesarja. Brzojavke so poslali še veliki knezi Juri Mihajlovič, Sergij Mihajlovič in Andrej Vladimirovič, ruski ministrski predsednik Goremykin, ministri Sazonov, Frederiks, Suholinov, Grigorovič in Timašev, senator Angyropulo, ravnatelj urada zunanega ministrstva baron Schilling. Brzojavili so predsednik srbske skupščine Andra Nikolić, namestnik ministrskega predsednika Pašića, finančni minister Paču. Kralj Peter in prestolonaslednik Aleksander sta kondolirala cesarju. Brzojavno so izrazili sožalje tudi bolgarska vlada, veliki vezir, sultan, grški kralj in grški ministrski predsednik Venizelos. Nemški cesar je odredil, da ima ulanski polk št. 10 osemindnevno žalovanje. Občinski svet v Lihencih se je v neokusnih napadih na Slovane izrazil o umoru. Deželni vladi v Sarajevu prihajajo neprestano žalne brzojavke.

Prestolonaslednikovi otroci.

Dunaj, 1. julija. Zjutraj sta se odpeljali nadvojvodinja Marija Anunziata in Marija Terezija v Chlumec, da spremita sirote na Dunaj, kamor prispejo v petek popoldne k pogrebu.

Izgredi v Sarajevu.

Sarajevo, 1. julija. Skodo, ki so jo povzročili zadnji izgredi v Sarajevu, cenijo na 2 do 3 milijone kron.

Sarajevo, 1. julija. Uradno se dementirajo vesti o aretaciji Atanazija Šole. Kaj je z Jeftanovičem, se ne da dognati. Vesti o njegovi aretaciji se niti ne dementirajo, niti ne potrjujejo.

Izgredi drugod.

Djakovo, 1. julija. Tudi tu je prišlo do protisrbskih demonstracij. Od frankovcev nahujskana množica je razbila okna na stanovanju poslanca Ribara. Po hudem naporu je orožništvo demonstrante razgnalo.

Sarajevo, 1. julija. V mestu je bilo čez noč mirno. Nekatere trgovine so bile danes zaprte. V kralju Konica, Livna, Solac. Očisti

Zenice, Bosanski Brod, Tesanj, Lajna Luka in Zavidovič je prišlo do protisrbskih izgrediv. V Oplicihih so katoličani in muzlimani razdeljali srbsko šolo in srbske cerkve. V Zavidoviču je množica demolirala stanovanje, v katerem je baje videla sliko kralja Petra. V Livnu so opustošili srbske trgovine.

Atentatorja.

Sarajevo, 1. julija. Kakor se izve sedaj, je bil Cabrinović oče do zadnjega časa konfident sarajevske policije in je imel nalog da nadzira „velesrbsko propagando“.

Sarajevo, 1. julija. Oba atentatorja neprestano nadzirajo. Cabrinović se vede flegmatično in pogosto niti ne odgovarja. Princič je potr. Po glavi in na obrazu ima polno ran in je obvezan, vendar so rane razmeroma lahke, tako da se lahko sprehaja po celici. Oblasti si prizadevajo dognati, da je Princič že 20 let star, ker sicer po bosanskem pravu ne more biti obsojen na smrt. Policija trdi, da je Princič že star 20 let. Cabrinović, ki je umor samo poskusil, tudi ne more biti obsojen na smrt. Oba pravita, da nista imela drugih sokrivcev.

Sarajevo, 1. julija. Sedaj je preiskovalna oblast dognala, da je Princič sta 20 let in 17 dni, zaradi česar bo obsojen na smrt.

Budimpešta, 1. julija. „Az Est“ poroča o zaslišanju Principa pred preiskovalnim sodnikom Presslerjem in policijskimi in vojaškimi delegati, da je Princip, ki je videti tuberkulozen, izpovedal sledeče: Čutim se krivega. Prišel sem v Sarajevo z namenom, izvršiti atentat. Že v četrti šoli sem prebiral anarhistične knjige ter sem uvidel, da ni lepšega na svetu kakor biti atentator. Stavl sem si nalogo, da umorim enega izmed glavnih veljakov avstrijske monarhije. Koncem maja sem v Belgradu slišal, da pride prestolonaslednik v Sarajevo. Sklenil sem porabiti to priliko. Prišel sem v Sarajevo in stanoval pri prijatelju Iliću, ljudskošolskem učitelju. Revolver in patrone sem dobil v Belgradu od nekega četaša, kateremu pa nisem povedal, zakaj bom vse rabil. V Sarajevu sem občeval samo s takimi znanci, da me obvečanje z njimi ni moglo storiti sumljivega. Izvršiti sem hotel atentat, ko se je avtomobil peljal proti rotovžu. Med tem pa je že nekdo drugi vrnil bombo. Ko se je avtomobil približal od rotovža sem, sem videl v vozu poleg prestolonaslednika damo. Omahoval sem, ker nisem hotel streljati na ženo, vendar sem se odločil, da streljam. Kaj se je potem zgodilo, ne vem. Ne obžalujem svojega dejanja, temveč sem zadovoljen, da se mi je posrečilo. S poskušanim atentatom nimam opraviti ničesar. Slišal sem eksplozijo ter si mislil: Vidiš, ljubi bog, vendar so še ljudje, ki ravno tako čutijo in mislijo kakor jaz!

Šofer sarajevskega župana sokrivec?

Sarajevo, 1. julija. Govori se, da je sokrivec pri atentatu na prestolonaslednika tudi šofer sarajevskega župana, v čegar avtomobilu se je vozil nadvojvoda. Šofer je nalašč vozil tako počasi, da je Princič mogel dobro meriti.

Več peklenjskih strojev.

Dunaj, 1. julija. „Neue Freie Presse“ poroča, da sta bila pod mizo v konaku, kjer bi se bila morala izvršiti slavnostna pojedina, montirana dva peklenjska stroja z urama. Če bi se bili ostali pripravljeni atentati ponesrečili, bi bila morala ta dva peklenjska stroja izvršiti umor. Tudi v dimniku vladne palače je bil peklenjski stroj. Pri neki ženi v lildže so našli sedem bomb.

Absurdne vesti o sokrivdi Srbov.

Dunaj, 1. julija. Listi prinašajo o atentatu in sokrivdi Srbov naravnost absurde vesti. Tako piše današnja „Mittagszeitung“, da je na glavni srbski cerkvi vihrala žalna zastava že četr ure, predno je bil izvršen drugi atentat. Jeftanović je baje izobesil žalno zastavo v isti minuti, ko je bil izvršen drugi atentat, ker je že naprej vedel, da bo Princip izvršil umor.

Frankovec zaklal srbskega trgovca.

Sarajevo, 1. julija. V Mostaru se demonstracije proti Srbom nadaljujejo. Na čelu demonstrantov so subjekti črne preteklosti, ki so očividno podkupljeni, da podžigajo in netijo ljudske strasti. Včeraj zjutraj se je dogodil ta-le slučaj: Neki frankovec je stopil v prodajalno nekega srbskega trgovca. Ker mu le-ta ni dovolj hitro postregel, je frankovec z klicem: „Tudi ti si sokrivec!“ potegnil nož in na mestu zaklal trgovca.

Setegane slika kralja Petra.

Sarajevo, 1. julija. V Zavidoviču so ondodni frankovci vdrli v srbsko čitalnico, kjer je poleg slika cesarja Frana Josipa visela tudi slika kralja Petra. Podvignje frankovci drnjal je stignala slika kralja Petra s stena, jo razstavila in jo nato sežigala. Na to so frankovci razbili vse, kar je bilo v čitalnici in habsburške častnike tudi ubili.

Demonstracije na Dunaju.

Dunaj, 1. julija. Očividci demonstracij na Dunaju pravijo, da je bilo v gruč ljudi, ki so demonstrirali pred srbskim poslanštvom na Dunaju kakih 100 nemških burjev, večinoma klerikalcev, katerim so se pridružili razni sumljivi elementi. V bližini poslanštva je bilo po zahtilu očividcev postavljenih baje najmanj 50 redarjev, ki pa so baje vse čas mirno gledali, kako so demonstranti razbijali šipe in zažigali zastavo. Tudi pravijo, da je policija šele, ko so demonstranti odhajali, potisnili za njimi in jih bolj navidez pozivljali, da naj se razidejo. — Neverjetno.

Protisrbske demonstracije v Zagrebu.

Zagreb, 1. julija. K snočnim demonstracijam v Zagrebu se še poroča: Veliko število demonstrantov je šlo iz llice preko Gundulićeve ulice pred stanovanje župana Holjaca ter burno demonstriralo proti njemu. Vzrok demonstracije je ta, da je župan odstavil z dnevnega reda občinske seje predlog Frankovcev, da naj odloži srbski red, ki da je omadeževan od prestolonaslednikove krvi. Župan je ta predlog kot zapoznen odstavil z dnevnega reda. Demonstranti so mu razbili vse šipe. Sele potem je policija demonstrante razgnala.

Zagreb, 1. julija. Drugi del demonstrantov je šel pred uredništvo „Pokreta“ ter razbilo tam vse šipe. Policija je prišla pred „Pokret“ šele, ko so se demonstranti že razšli. Sploh vzbuja postopanje zagrebške policije splošno nezadovoljnost, češ da je mirno pristupiti demoliranje Narodne kavarne in vse demonstracije. Ko je šel del demonstrantov mimo Srbskega doma, je nekdo zaklical, da so padle iz poslopja med demonstrante steklenice, nakar je tolpa pobila vsa okna in vdrla vrata. Da bi metali stanovalci v Srbskem domu steklenice, se uradno razglša kot izmišljeno. Pred Narodno kavarno je bila lahko ranjena tudi slovenska pisateljica Zofka Kveder-Jelovškova, ki se je za časa demonstracij nahajala ravno s svojim soprogom v kiosku.

Zagreb, 1. julija. Izgredi so trajali do ranega jutra. Politični krogi zatrjujejo, da bo proglašen nad Zagrebom preki sod, če se mesto do zvečer ne pomiri.

Aretacija.

Lvov, 1. julija. V Kleparovu pri Lvovu so aretirali včeraj nekega ruskega podanika Aleksandra Gabla, ki je odobral atentat v Sarajevu in se izrazil o atentatorjih: „Ti ljudje so napravili prav dobro“.

Avstrija in Srbija.

Dunaj, 1. julija. V smislu zadnje konference zunanega ministrstva je dobil avstro-ogrski poslanik v Belgradu baron Giesl naročilo, da prosi srbsko vlado, da naj uvede tudi v Belgradu obširno preiskavo ter naj pritegne tudi enega funkcionarja avstro-ogrsko policije. Pri tej zahtevi se sklicuje avstrijska vlada na določbe mednarodne pogodbe glede zasledovanja anarhistov, češ da sta priznala oba atentatorja, da sta anarhista.

Svarila.

Praga, 1. julija. Uslužbenci na gradu Konopišt pripravdejujejo, da je dobival prestolonaslednik pred svojim odhodom v Bosno celo vrsto svarilnih pisem, da naj ne pride v Bosno.

Prerokovanje.

London, 1. julija. Pariški listi poročajo, da je v svojih prerokovanjih povedala vedeževalka Madame de Thèbes, da bo v tekočem letu Avstro-Ogrska imela premagati velike težkoče. Rekla je: „Oni, ki misli, da bo vladal, ne bo vladal, in oni mladi mož, ki še ne bi smel vladati, bo vladal.“

Cesar.

Dunaj, 1. julija. Cesar je sprejel včeraj ob 3/9. dopoldne nadvojvodo Karla Fran Josipa v dolgi avdijenci. Ob 1. popoldne je bil pri cesarju zunanji minister grof Berchtold, dopoldne pa je sprejel tudi grofa Stürgkha in grofa Tiszo. „Oesterreichisch-ungarische Korrespondenz“ poroča: Kakor znano je bil v ponedeljek skupni finančni minister Bilinski pri cesarju v avdijenci. Sprejel ga je zelo nemilostljivo. Cesar mu ni dal dvomiti, da smatra njega za tragičen konec potovanja prestolonaslednika in njegove soproge najmanj moralno odgovornega. Tekom avdijence je moral skupni finančni minister slišati prav nemilostljive besede, s katerimi je cesar ostro kritiziral cel sistem uprave v Bosni in Hercegovini. Nezadostno varstvo prestolonaslednika in njegovega spremstva ter absolutno nepoznanje razmer v srbskem taboru v Bosni pri policijskih oblastih, ki kakor se zdi, sploh niso vedeli za organizirano zaroto proti prestolonasledniku, je cesar še posebno naglašal. Obsojal je nepojmljivo brezskrbnost policijskih oblast v Sarajevu, zlasti kar so ustrelili obične

policiji na razpolago ves vojaški aparat, je cesar posebno grajal. Zatrjuje se, da je Bilinski ponudil cesarju svojo demisijsko, ki je pa cesar z ozirom na trenutne težavne razmere v Bosni in Hercegovini za enkrat ni sprejel. Stališče skupnega finančnega ministra pa je resno omajano in njegov odstop je vprašanje kratkega časa. Ob enem s finančnim ministrom se bodo vsi funkcionarji civilne uprave v Bosni nadomestili z drugimi osebami.

Državno sodišče.

Dunaj, 1. julija. Za podpredsednika državnega sodišča je bil imenovan na mesto odstopivšega grofa Schönborna tajni svetnik dr. Antonio vitez Randa.

Kuga.

Carigrad, 1. julija. V Siriji je izbruhnila bubonska kuga. Prvi dan je umrlo 20 oseb.

REVOLUCIJA V ALBANIJU.

Drač izgubljen.

Drač, 1. julija. Glasom včerajšnjih vesti je Prenek Bib Doda v ponedeljek prodrl tik pred Drač in sicer tako daleč proti jugu, da je že zasedel kraj Malkači pred Dračem. Tam je prišlo med njegovimi četami in vstaši do krvavega boja. Prenek Bib Doda je zmagal, kljub temu pa je zapovedal, da se čete umaknejo daleč nazaj proti severu. Trije prostovoljci njegove artilerije so spravili en top v varnost, drugi top pa so morali prepušiti vstašem. Neutemeljeni beg Prenek Bib Dode, ki je bil, kakor trde v Draču, provzročen po tujih vplivnih osebah, je vzbudil v Draču pravo konsternacijo. Pravijo, da se Prenek Bib Doda deloma tudi zato ni mogel vzdržati v svojih pozicijah, ker svojih čet ni mogel držati skupaj, marveč so se razkropile po vaseh in ropale. Za danes dopoldne pričakujejo v Draču splošni napad vstašev na mesto. Položaj v Draču je obupen, ker sedaj s strani Prenek Bib Dode ni pričakovati nobene pomoči več.

Rim, 1. julija. „Agenzia Stefani“ poroča, da je Prenek Bib Doda razpuštil svoje čete, sam pa se je umaknil v Lješ.

V Draču.

Drač, 1. julija. Holandski častniki so utrli okoliške holme z bodočimi žico. Polkovnik Philips je dospel semkaj, da poroča o nezadovoljstvu mahomedancev v Skadru.

Pomoč?

Rim, 1. julija. Tukajšnji listi poročajo, da sta sklenila Avstro-Ogrska in Italija, da na vsak način zatreta vstajo v Albaniji. Če se tozadevna pogajanja med velesilami razbijejo, bojeta obe državi poslali v Albanijo armado 20.000 mož. Pogajanja so baje že v teku.

Drač, 1. julija. Italijanski poslanik Aliotti je odpotoval baje v nujni poslih v Rim.

Avstrija in Srbija.

Pariz, 1. julija. Tukajšnji srbski poslanik Vesnić se je izrazil napram nekemu sodniku lista „Figaro“ glede posledic atentata v Sarajevu, sledeče: Po pravici se ne more delati odgovorne dežele za čin posameznega eksaltiranega individua. Avstrijsko-srbski odnosaši so se zboljšali v zadnjem času. Želim iz vsega srca, da bi atentat ne vplival na te dobre odnose.

Bolgarsko posojilo.

Berolin, 1. julija. S sklepom bolgarskega posojila se bo vsled dogodkov v Sarajevu še počakalo, ker želi to nemška finančna skupina, da se razvidi razvoj političnih razmer.

Sofija, 1. julija. Včeraj je dospel semkaj ravnatelj Bauer banke „Perrier“ ter ponudil Bolgarski posojilo francoskih in angleških bank. Ponuja 100 milijonov predujma in podaljšanje v Franciji letos zapadlih državnih zadolžnic. Danes se odloči vlada, če vzame posojilo v Nemčiji ali ne.

Romunska.

Bukarešta, 1. julija. Pri nedeljskem kongresu romunske kulturne lige so poslali ogrskim Romunom sledeči sklep: Kulturna liga v Romuniji konstatira, da so bili Romuni na Ogrskem v minulom letu zelo zatirani. Liga občuduje Romune na Ogrskem, da s tako potrpežljivostjo in s takim samozatajevanjem prenašajo napade in zatiranje od strani Ogrrov.

Grška in Turčija.

Carigrad, 30. junija. Grška je zahtevala, da se nemudoma sestavi mešana komisija, ki naj nadzoruje povratek Grkov v Malo Azijo. To se je zgodilo. V komisiji se nahajajo bivši turški poslanik Ajenah Muktar paša, civilni inspektor Sukri paša in grška konzula v Carigradu in Odrinu. Pariz, 30. junija. Iz Carigrada poročajo, da je v soboto dospel grški odgovor na turško noto. Vsebina te grške note je pomirjujoča. Grška vlada konstatira z zadovoljstvom, da je Turčija odredila vse varnostne priprave v smislu v Turčiji stanju. Grška vlada

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštne prosto.

ANTON SCHUSTER

:: Konfekcija ::

za dame in deklice

bluze, modno blago, sukno, platno,
garnture, preproge, šerpe, rute, plati.

Neka družina išče v kateremkoli
manjšem mestu ali vasi 2532

sobo z oskrbo

Ponudbe pod „Gozd v bližini“
2532 na upravn. „Slov. Naroda“.

Krojaški vajenec

se sprejme pri

Ivanu Magdič,
Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Christofov

učni zavod

vpisuje ves julij vsak dan
od 12. do 3. ure popoldne
v Sodni ulici št. 1, I. nad-
stropje, desno. 2534

Večja špecerijška trgovina v Ljubljani išče dobro izvežbanega

trgovskega sotrudnika. 2543

Ponudbe naj se naslovi pod „Stalna služba 150“, Ljubljana, poste restante.

Nepremočljivost betonske in belega apna malta. 3

Osušenje vlažnih zidov in prostorov.

Proti vremenu odporne stene, kamor lije dež in fasade z belim
snom povzroči samo

„STEARIT“

kemične tvornice Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co.
Prodajna pisarna in zaloga F. P. Vidlo & Co. v Ljubljani.

Razpis.

Za zgradbo deželnih cest

Novi Breg-znamenje pri Gorenji vasi in Trnovec-
Stari Breg v cestnem okraju Kočevje

na 89.000 K oziroma 18.000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale
potom javne ponudbene obravnave.

Pismene vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali do-
plačila na enotne cene proračuna ali z napovedjo pavšalnega zneska naj se
predložijo

do 18. julija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za 1 K, doposlati
je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzeto cestnih zgradb Novi
Breg znamenje pri Gorenji vasi in Trnovec-Stari Breg“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stav-
bene popgje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komu-
nalnih zadolžnicah ali zastavnih listih kranjske dežele.

Poleg pismene ponudbene obravnave se vrši dne 20. julija ob 1. uri
popoldne v Gorenji vasi (Brunwirt) še ustmena zmanjševalna licitacija pri ka-
teri se bodo oddali posamezni oddelki teh cest. Cesta Novi Breg-znamenje pri
Gorenji vasi je razdeljena na 3 oddelke po 2660 m, 2985 m in 3455 m. Cesta
Trnovec-Stari Breg tvori en oddelke zase v dolžini 2000 m.

Pri ustmeni obravnavi za delne proge je od vsakega ponudnika polo-
žiti 100 K vadija, kateri se bo, ako bo odobrena ponudba, popolnil za varščino
na 10% pogojene svote iz zaslužka, ki se bo izplačeval vsaki mesec po na-
predku dela.

Deželni odbor si pridrži pravico izbrati ponudnika ne glede na višino
ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno
razpravo ali sploh vrniti vse ponudbe.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v dež. stavbnem uradu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. junija 1914.

Prodaja se

mesarija z gostilno

v večjem trgu z veliko prihodnostjo
za trgovino. 2528

Kje, pove upravn. „Slov. Naroda“

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura

za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodilom 1 krona.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialiti-
tet, najfinjših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubli. mostu. 10

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blagajin južne železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blagajne v Ljubljani.

Rimske toplice

„pri Trčku (Montalcione).“

Sezija od 1. junija do konca septembra.

Na novo prirejene in povečane vroče
bromske in kloridne toplice. Epa-
komerna toplota 38°—40° in naravne
glinke kopeli, analizirane od dvornega
svetnika prof. dr. E. Ludwiga ter od
njega in najslavnejših zdravnikov Du-
naja, Prage, Gradca in Trsta najtopleje
priporočene proti boleznim ischias, kro-
ničnemu in hudemu revmatizmu v skle-
pih in mišicah, živčnim boleznim vsake
vrste, ter kožnim in ženskim boleznim.
— Pojasnila daje radovoljno uprava.

Kje kupite najceneje in najboljše
jeklo, vsake vrste nože, britve, ku-
hinjske nože, škarje in obešalnike?

Pri Ivanu Kraigerju, Ljubljana,
Zidovska ulica. — Prvi ljubljanski
umetni in fini brusar z električnim
obratom. 2452

Dr. P. DeFranceschi

primarij v bolnišnici usmilje-
nih bratov v Kandiji pri
Rudolfovem

je uporabljal

tinkture

za želodec

lekarnarja Piccolija

v Ljubljani, Dunajska cesta

z najboljšim uspehom.

Steklenica 20 vin.

Original plošče „Gramofon angel“ preje K 4—, sedaj K 3—

Original plošče „Gramofon“ preje K 250, sedaj K 2—

Tvorniška zaloga avtomatov
gramofonov in plošč

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Zastopnik največjih tvornic in inozemstva
Gramofon, Edison, Columbia, Brunswick, Decca,
His Master's Voice, etc. etc. etc.

Načrt 20.000 plošč v zalogi.

Specijalne plošče najslavnejših opernih pevcev
in pevcev: Caruso, Tosti, Pavarotti, etc. etc. etc.
Battistini, Arnoldson, Destin, etc. etc. etc.
Vsa popravila izvršujemo v najkrajšem
delničnem času in ceni. — Pri večjem od-
jemu popust.

Krasno, solčno

stanovanje

obstoječe iz 3 velikih sob, prostorne
predsobe, kopalnice, sobe za služkinjo
ter drugimi priključniki z uporabo
vrta, se odda za novembrov termin
ali tudi poprej. 2542

Poizve se pri stavbeniku g. J.
König, Marmontova ulica.

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje
svim in pordečelim lasem njih prvotno
naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla,
rjava, temnotjava in črna v steklenicah
z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice
vseh vrst; gledališčne in toaletne
potrebščine itd.

Prodajalka

se sprejme v večjo trgovino na de-
želi. Ozira se le na zanesljivo v mešani
stroki dobro izurjeno moč z dobrimi
referencami. Plača po dogovoru, vstop
z 15. avgustom, eventualno tudi poprej.

Ponudbe sprejema: J. Rudman,
trgovec, Krškavski pri Brežicah.

Dijakom

je za dobro izpričevalo najboljše darilo

Waffenrad

(orožno kolo) najboljše kolo monarhije

K O L O

KOSMOS

dobro, ceno ljudsko kolo.

Katalogi gratis in franko od zastopnikov
Ivan Jax & sin, Ljubljana.

Avstr. orožnotvorniška družba, Steyr,
Ljubljana: Jax & sin, Kostanjevica: Alojzij
Gatsch, Kočevje: Fran Tschinkel, Novo-
mesto: Fran Kenda, Bled: Ivan Rus.

Kneza Anersperga radioaktivno
termalno kopališče Toplice na Dolenjskem.

Dolenjskih železnih postaja Straža-Toplice. Gorki vrelci 38° C, čez 30.000 hektolitrov
radioakt. termalne vode vsak dan, veliki basini, posebne kopeli, mahovne kopeli,
elektroterapija, masaža, konfortno opremljene sobe, izborna restavracija.
Zdravi se: revmatizem, protin, neuralgije (ischias), neurastenija, histerija,
ženske bolezni itd. Prospekte razpošilja topliško ravateljstvo.

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

1480

Hišnik

se sprejme.

Predstaviti se je med 3 in 4 pop.

Zastopstvo za Kranjsko

c. kr. priv. vzajemno zavarovalnica proti škodam in po-
žaru v Gradcu, Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 2.

Vsled najvišjega odobrenja Njegovega ces. in kr. apostolskega Veličanstva

30. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija obsega 21.146 dobitkov v gotovini v
skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitki znaša

200.000 kron.

Zrebanje bo javno na Dunaju dne 2. julija 1914. Srečka stane 4 K.

Srečke se dobivajo pri oddelku za dobrodelno loterijo na Dunaju III,
Verdere Zollamtsstrasse 5, po loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih,
brzojavnih in železniških uradih, po menjalnicah itd.; igralni načrti za
kupevalce srečk zastoj. — Srečke se dopoljuje poštne prosto.

Od c. kr. generalnega ravateljstva drž. loterij. (Oddelek za dobrodelno loterijo).

1994

Zaradi pozne sezije se prodaja
kar je še v zalogi

damskih in otroških slamnikov
pod tovarniško ceno
samo v modnem salonu

Stuchly-Maschke

Ljubljana, Zidovska ulica št. 3.

B. Götzl

Krasne novosti spomladanskih in poletnih oblek, površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

LJUBLJANA,

Mestni trg št. 19.

Vsled selitve se prodaja nekaj
sobne in kuhinjske oprave

Natančneje v trafiki na
Rimski cesti 24. 2511

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Gradišče 4
izvršuje vsa čevljarška dela do naj-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogo
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
telovadske čevlje.

Za naročila z dežele zadostuje kot mera
priposlan čevlji. 128

Velika zaloga najmodernejših slankov.

Klobuke cilindre in čepice

v najnovejših fazonah in v veliki izbiri
priporoča

IVAN SOKLIČ.

130. Pristni Panama-slanki od 9 K do 50 K.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Priporoča se slavnemu občinstvu za izvrševanje

Prevzema kompletne oprave za

portalna, stavbna, pohištvena, mizaraka dela.

hotele, kavarne, vile, gostilne, privatna stanovanja.

Izdeluje se v lastni najmodernejši opremljeni tovarni na Glincah in se jamči za solidno delo.

Proračuno se depošijo na zahtevo brezplačno in v najkrajšem času.

strojnik.

Plača po dogovoru.

Naslov pove upravnništvo »Slov. Naroda«. 2517

Ako se hočete zabavati in užiti
par veselih ur, naročite si

MUHE

kratkočasne zgodbe.

Spisal Blaž Pohlj.

Broširano K 1 50, vezano K 2 40.

Dobiva se v 4285

Narodni knjigarni v Ljubljani.

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1914.

Kuponom 3-10 dolgo 1 kupon 7 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, blaz, telovnik) 1 kupon 15 kron
= stane samo = 1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K
daje blago za površnike, turistovski
loden, svilnate kamgarne, blago za dam-
ske obleke itd. razpošilja po tvorniških
cenah kot solidna in poštena vrlo znana:

Zaloga tvornice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).

Vzorci gratis in franko.

Od tega, da direktno naročajo blago
pri firmi Siegel-Imhof na tvorniškem
kraj, imajo privatni odjemalci veliko
prednost. Največja izbira. Stalne naj-
nižje cene. — Tudi najmanjša naročila
se izvrše najpozorneje in natančno
po vzorcu. 615

Ne pustite se premotiti!

Samo Mestni trg 25

kupite po nizki ceni in dobro pri svetovno-
znani solidni trdki

H. SUTTNER

Ljubljana šte. 4.

Lastna protokolirana tovarna ur v Svitl.
Trdka H. Suttner nima nobene podruž-
nice v Ljubljani in ne drugje.

Zahtevajte moj novi povečani cenik zastoj in poštine prosto.

Prve vrste **AJDO** za setev in mletov prav
cene prodaja 2513
JOSIP ROSENBERG, Maribor, Stajersko.

Važno za „Sokole“!

Ravnokar sem dobil jako lično
sokolske spominske znake.

CENA 60 VIN.

Ker sem edini pooblaščen od „Slovenske Sokolake Zveze“, sem pre-
pričan, da bodejo brati „Sokoli“ segali po istih, osobito pa še, ko
je polovica čistega dobička v prid „Slovenski Sokolaki Zvezi“. Pri
naročilu več komadov dam primeren popust. Se priporoča

MILKO KRAPEŠ, urar in trgovec,
Ljubljana, Jurčičev trg št. 3.

2533

!! „DEERING“ kosilni stroj je edino uspešno delu-
joči stroj za košnjo! Oškodujete se !!
ako ne poskusite preje prave ameriške kosilnice „DEERING“ predno kupite kar
na slepo slabejši kosilni stroj za drag denar!

NEIZPODBITNO DOKAZANO

je in s tisoči izpričevali potrjeno, da ima le prava ameriška kosilnica „Deering“
vse one prednosti, ki omogočajo hitro, breznaporno in blagovno košnjo! Vse druge
kosilnice, ki jih
slabeše konstruk-
cijske kosilnice
nicami „DEERING“
nabavi ameriški
voljen. Vse druge

Ameriške kosilnice se dobivajo le pri založitelju
Fr. Stupica v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.
Največja zaloga vseh vrstnih strojev za poljedel-
stvo in strojev za vse robovne panoge. Zaloga
daljinskega portland cementa, traverz in žla-
zeza ter vseh vrstnih železnih.
Ceniti brezplačno! Postrežba najhitrejša!
Cene najnižje!

CRESCENT FORTIS

SANATORIUM EMONA

ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
-POROČNIŠNICA-

LJUBLJANA - KOMENSKA ULICA 4
SEF-ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANČ

Dijaki

se sprejmojo k dobri rednini.
Naslov: „A. Z. št. 1/2510“ na
upravn. »Slov. Naroda«. 2516

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
ZIJE CESTA ST. 14 NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZAH-
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 33
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Brez konkurence!

Zahtevajte vzorce in cenike v slovenskem jeziku pri tovarni v Kremšmunt-
stenu ali pa pri zastopstvu za jugosl. dežele R. Jurčič, Ljubljana, Gledališka ulica št. 10.
Znamski za steklenice od 90 vianov 1000 komadov naprej, Solidna postrežba zajam-
čena! Na privlačne se ne razpošilja.
— St. Felja de Guizols, Špansko, — ker so res najboljši in najcenejši!
GHEINERJA in SINOVA v Kremšmuntst. Gor. Avstrija — Nittingen, Nemška
Mi kupujemo prokove znanstvene v svetovnih tovarnah prob. zamaškov G. A.
specijelje, delikatese i. t. d. pravijo:
Lekarnari, tovarne likerja, konjaka, šampanjca, piva itd., trgovine z vinom,

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar
naznanje sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov 127
cvetlični salon
samo pod Trančo šte. 2.
poleg Čevljarškega mostu.
Velika zaloga suhih vencev.
Zdelovanje šopkov, vencev, trakov itd
Zunanja naročila točno.
Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dolnška glavica 8,000,000 kron.“ 2530 **Stritarjeva ulica šte. 2.** Rezervni fond okroglo 1,000,000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun **4 1/2 %** Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje
= ter jih obrestuje od dne vloge po črtah = = = vsak vrst po dnevnem kursu. = = =